

SALATIEDETTÄ OMIN PÄIN

SEITSEMÄN ESITELMÄÄ
PITÄNYT

PEKKA ERVAST

HELSINGISSÄ 1914
TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

TAMPEREELLA 1914
TAMPEREEN SENTRAALIKIRJAPAINOSSA.

LUKIJALLE.

Esitelmät on pidetty ja pikakirjotettu vuonna 1913, viimeinen kesällä Teosofisen Seuran vuosikokouksessa, edelliset syksyllä Helsingissä. Yhteiseksi nimeksi olen pannut »Salatiedettä omin päin», koska olen sillä tahtonut osottaa, että salatiede ei ole sekoitettava »salaisiin tieteisiin», sillä salatiede on käytännöllistä psykologiaa, joka liikkuu ihmisen syvimpien henkisten ja uskonnollisten kokemusten alalla ja sentähden pysyy salattuna niiltä ihmisiltä, jotka eivät ymmärrä tai uskalla heittäytyä elämän suurten arvojen tutkimiseen.

P. E.

SALATIEDETTÄ OMIN PÄIN:

	Siv.
I. Ensimmäiset ehdot	1
II. Ennen vihkimystä	6
III. Jumala	11
IV. Älyllinen ja siveellinen puhdistus	17
V. Yliaistillinen elämä	22
VI. Uudestasytyminen Kristuksessa	27
VII. Jooga omin päin	32

I.

ENSIMÄISET EHDOT.

Uudessa Testamentissa kerrotaan Kristuksen sanoneen: »etsikää, niin te löydätte, anokaa, niin teille annetaan, kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä se, joka etsii, hän löytää, ja joka anoo, hän saa, ja kolkuttajalle avataan».

Minulta on joskus kysytty: »millä tavalla meidän pitää etsiä totuutta, millä tavalla voimme päästä totuuden tietoon ja Jumalan tuntoon? Millä tavalla voimme tulla vakuutetuiksi teosofisesta maailmankatsomuksesta, millä tavalla todella tulla teosofeiksi?»

Ja tosiaan, kun katselemme niitä ihmisiä, jotka etsivät totuutta, huomaamme, että eivät läheskään kaikki löydä. Niidenkin joukosta, jotka etsivät totuutta teosofisesta maailmankatsomuksesta, jotka sitä tutkivat ja siihen syventyivät, monet jonkun ajan kuluttua, vaikkapa vuosien kuluttua kääntyvät taas pois ja sanovat: »ei sieltä löytynyt minulle tyydytystä». Millä tavalla siis niiden, jotka tahtoisivat saada todellista tyydytystä teosofisesta maailmankatsomuksesta, jotka tahtoisivat löytää totuuden ja tulla Jumalan tuntoon, millä tavalla heidän on etsiminen? Vai ovatko ainoastaan muutamat ihmiset ennakolta määrätty löytämään? Todella näyttää siltä, että kaikki ihmiset eivät saata tulla teosofiseen maailmankatsomukseen eivätkä löytää sen todellista ydintä.

Tavallinen totuudenetsiminen, jota pidetään tieteellisesti pätevänä, on etsintä, joka käyttäen viittä tunnettua aistiaan ymmärryksen avulla luokittelee niitä tosiasioita, joita viiden aistimemme avulla voidaan tajuta. Sentähden ihmiset, jotka luottavat viiteen aistimeeseen ja siihen järkeen, joka heillä on, kun tahtovat olla aivan rehellisiä, tulevat useimmiten etsiessään materialisteiksi. Elleivät ole tilaisuudessa viiden aistimen avulla tekemään havaintoja, joita suorastaan täytyy nimittää yli-aistillisiksi, he sangen ymmärrettävistä syistä tulevat materialisteiksi tai ainakin epäilijöiksi.

Mutta tämä materialistinen maailmanselitys ei saata heitä ajan pitkään tyydyttää. Se ei täytä heidän sielullisia ja henkisiä tarpeitaan, sillä heidän aina täytyy syrjäyttää ja aivankuin tappaa jotakin sielussaan. Kun ajattelevat kuolemaa, kadotettuaan rakastetun omaisen, kun ajattelevat, että kuoleman tuolla puolla on pelkkä tyhjyys, niin heidän täytyy painaa alas toinen kapinallinen ajatus: »mutta jos ei kaikki sittenkään ole paljasta ainetta?» Heidän kuten jokaisen ihmisen sisässä puhuu kysyvä ääni: »ei suinkaan kaikki sentään ole mennyt kuolemassa? Eiköhän maailmankaikkeudessa sittenkin mahda olla muuta kuin mitä me aistimilla näemme?» Tämä ääni on tapettava, kun ihminen jyrkästi tahtoo pysyä muka tieteellisenä ajattelijana.

On toisia ihmisiä, jotka ovat tehneet uskonnollisen kokemuksen tunteen alalla. He ovat tunteneet joko yksin ollessaan tai n. k. uskonnollisessa herätyskokouksessa, että kun he uskovat Jumalan armoon Jeesuksessa Kristuksessa, heidän sielunsa on pelastunut. He eivät punnitse tunnettaan, eivät mietiskele eivätkä katso älyn silmällä, he vain tyytyvät sen suomaan hetkelliseen sopusointuun. Mutta heille saattaa pian tulla järki-epäily, sellainen silmän avautuminen, että kysyvät itseltään: »vaan onkohan tämä totta? Olenkohan mahdollisesti ollut vain jonkun harhan nenästä vetämä, olenko vain kuvitellut pelastusta, armoa j. n. e.?» Tällainen epäily on aina heitä väijymässä.

Meidän täytyy näin ollen sanoa sekä materialisteista että sokeasti uskovista, että he eivät ole löytäneet totuutta, joka kestäisi.

Teosofia sanoo: »minä olen totuus, joka kestää. Kun te tulette teosofeiksi, silloin on järkenne valistunut ja tunteenne tyydytetty. Kun te oikein osaatte syventyä minuun, teosofiseen maailmankatsomukseen, niin olette saaneet sellaisen elämänymmärryksen, joka kestää — kestää kaikissa koettelemuksissa — kärsimyksen tuskassa ja järjen puhdistavassa tulussa.»

Kuinka meidän nyt on määriteltävä teosofista etsimistä ja teosofista löytämistä? Millä tavalla se eroaa suorastaan tieteellisestä tai tavallisesta uskonnollisesta etsimisestä? Millä tavalla teosofinen etsivä elämä kohooa toisten yläpuolelle?

Me ymmärrämme tämän parhaiten, jos jo olemme teosofeja, jos jo tunnemme teosofisen maailmankatsomuksen. Teosofian mukaan ihminen ei ole sama kuin fyysillinen ruumis eikä tämä ruumis ole ihmisen ainoa käyttöväline vaan ainoastaan yksi useammasta käyttövälineestä. Ihmisen persoonallisuus on puettu, niinkuin sanomme teosofisesti, paitsi tähän fyysilliseen myös astraliseen eli tunne-käyttövälineeseen ja mentaliseen eli älylliseen. Tämä merkitsee, että kun ihminen tietää ainoastaan fyysillisestä ruumiista ja kun hänen tajuntansa on sidottu ainoastaan fyysillisiin aivoihin, hän ei voi etsiä ja löytää mitään aatetta tai elämänymmärrystä, mitään henkistä sisältöä elämälleen, joka tyydyttäisi koko hänen persoonallisuuttaan, sillä hänen persoonallinen tajuntansa ei elä ainoastaan fyysillisessä käyttövälineessä vaan myös tunne- ja älyruumiissa.

Jos ihminen ihmisenä — ja ihminen itse kuuluu inhimillisenä olentona korkeampaan maailmaan, kuin persoonalliseen »kolminaismaailmaan» — tahtoo etsiä ja löytää totuutta, täytyy totuuden, jota hän etsii ja jonka hän löytää, tyydyttää paitsi sitä tajuntaa, joka ilmenee fyysillisten aivojen välityksellä, myöskin sitä puolta persoonallista tajuntaa, joka ilmenee tunneruumiin, ja sitä, joka ilmenee älyruumiin välityksellä. Hänen täytyy saavuttaa sellainen elämänymmärrys, joka valo-aalloilla säteilee hänen luokseen viisauden auringosta ei ainoastaan fyysillis-eetterisessä maailmassa vaan myöskin astralisessa ja älyllisessä. Jos ainoastaan aivotajunta etsii, on etsintä materialistis-tieteellistä laatua. Jos ihminen on taipuvainen ottamaan vastaan vaikutelmia ainoastaan tunneruumiista, on hän tuomittu sokeasti uskomaan. Mutta jotta ihminen voisi ymmärtää elämää sillä tavalla, että se tyydyttäisi koko hänen persoonallisuuttaan, täytyy hänen tajuta totuus, tuntea Jumala, sekä fyysillisessä tajunnassa että astralisessa ja mentalisessa »alitajunnassa». Toisin sanoin ihminen ei saa rajottua ainoastaan viiteen aistimeen, jos hän tahtoo totuutta etsiä, vaan hänen täytyy osata käyttää niitäkin kahta aistinta, jotka eivät ole vielä ihmiskunnassa heränneet täyteen toimintaan. Kuudes aisti asettaa hänet heti yhteyteen uuden eli astralisen maailman voimien kanssa ja seitsemäs aisti vielä toisen eli älyllisen maailman voimien kanssa. Silloin vasta kun hänessä itsessään ovat heränneet nämä kuudes ja seitsemäs aisti, voi hän löytää sellaisen elämänymmärryksen, joka häntä täysin tyydyttää.

Nyt te sanotte minulle: »mutta tämähän on aivan mahdoton asia. Kuinka me voisimme etsiä ja löytää totuutta kuudennen ja seitsemännen aistimen avulla, kun ne eivät ole vielä meissä heränneet? Näin ollen olemme tuomitut olemaan ilman totuutta, ulkopuolella taivaan valtakuntaa.» Niin olisi, jos olisi kysymyksessä kuudennen ja seitsemännen aistimen niin täydellinen herääminen ihmisessä, että hän voisi itsetietoisesti käyttää niitä tutkimuksiin. Jos olisi kysymyksessä astralinen selvänäköisyys ja älyllinen selvänäköisyys, silloin tosiaan ihminen olisi onnettomassa tilassa, ja meidän täytyisi sanoa: »hän ei voi etsiä totuutta». Onneksi niin ei ole. Nämä uudet aistit ovat ihmisessä jonkun verran jo heränneinä, vaikka emme ollenkaan älyä niitä aistimiksi, ne kun toimivat subjektiivisesti eikä objektiivisesti. Meidän fyysillinen silmämme esim. on objektiivinen, koska me sillä havaitsemme ulkonaista maailmaa ja koska meidän kaikkien havainnot ovat samanlaisia. Kuudes ja seitsemäs aisti sitä vastoin toimivat meissä sisäkohtaisesti ja ovat eri pitkälle kehittyneet ja erilaisia eri yksilöissä. Muutamissa ne ovat tuskin ollenkaan heränneet, meidän täytyy ehkä sanoa, että ne useimmissa ihmisissä ovat sängen vähän toimivia, mutta niissä ihmisissä esim., jotka tulevat teosofeiksi ja pysyvät teosofeina, niissä ne ovat vissiin kohtaan heränneet, ja he voivat kehittää näitä aisteja yhä edelleen.

Mitkä ovat sitten kuudes ja seitsemäs aisti? Lyhyesti sanoen kuudes on aisti, jota tahtoisin kutsua taiteilijajaistoksi eli taiteelliseksi kauneusaistiksi ja seitsemäs on filosofinen intuitsioni.¹

¹ Seitsemäs aisti, joka yleensä perustuu järjestyksen eli rytmin tajuamiseen on toiselta kannalta katsoen myös varsinainen musikalinen inspiratsioni, vaikka emme tässä yhteydessä ota sitä puolta lukuun.

Selvittäkäämme tarkemmin. Uskovaiset sanovat: »järjellään ihminen ei voi päästä Jumalan tuntoon. Ihmisen täytyy uskoa.» Me sanomme niinikään: ihminen ei voi päästä totuuden tietoon ainoastaan järkensä ja viiden aistimensa avulla, vaan ennen kaikkea hänellä täytyy olla apuna taiteellinen kauneusaisti. Ja tietääksemme mitä tällä tarkotetaan, tulee meidän vain katsella, minkälaisena se ilmenee niissä ihmisissä, joita kutsumme taiteilijoiksi.

Taiteellinen aisti ilmenee taiteilijassa ensinnäkin siten, että hänellä on joku fyysillinen aisti enemmän kehittynyt kuin tavallisella ihmisellä. Maalarilla on esim. silmä enemmän kehittynyt kuin muilla ihmisillä. Mutta sen sijaan että maalarin silmä, joka näkee enemmän viivoja, enemmän värejä, enemmän sopusointua kuin tavallisen ihmisen silmä, tekisi hänet silmänsä tajuaman maailman orjaksi, se aivan kuin vapauttaa hänet fyysisestä maailmasta, sillä silmän tarkkuuteen liittyy sielullinen kauneudenaisti ja puhdas rakkaus kauneuteen. Ottaaksemme vanhan esimerkin ajatelkaamme vain, että taiteilija ja tavallinen ihminen katselevat auringonlaskua. Jos aurinko laskee tulipunaisena ja taivas yltymäri loistaa heleänä, ajattelee arki-ihminen: »huomenna on pouta», mutta taiteilijan mieleen ei juolahda sellaista; hän ihailee ihmeellisiä punaisia ja vihreitä väriyävahduksia, jotka elävät taivaanrannalla, ja ajattelee korkeintaan: »oi, jos ihmiskädellä ja pensselin avulla voisi noita ihanuuksia kankaalle kiinnittää!» Jos taivaanrannalla näkyy harmaan violetisia pilviä, ajattelee arki-ihminen: »huomenna varmaan on tuulta ja sadetta», mutta taiteilija vain katselee värejä ja tuntee, että maailma on ihana. Kauneus täyttää hänen sielunsa. Hän toisin sanoin ei ole kauppanero vaan haaveilija. Sentähden taiteilijat jokapäiväisessä elämässä enimmäkseen ovat »epäkäytännöllistä» väkeä. He käyskentelevät ja katselevat taivaan pilviä, ajattelevat »turhia» ja näkevät linnoja ja eläviä olentoja pilvissä, mutta eivät huomaa, että heidän pitäisi tehdä työtä saadakseen ruokaa, asuntoa ja vaatteita. Jokapäiväiset ihmiset ovat tottuneet ajattelemaan heitä, hieman ylenkatseellisesti, olennoiksi, jotka eivät osaa »tulla toimeen» maan päällä. Tosin on heidän joukossaan poikkeuksia, jotka ovat »ottaneet lusikan kauniisti käteensä» ja tottuneet maailman menoon, mutta todellinen taiteilijasielu on ainakin nuorena sellainen, ettei hän osaa ajatella elämän käytännöllisiä asioita vaan ainoastaan elämän ja maailman kauneutta. Hän näkee kauneutta, jota toiset eivät näe. Runoilija voi sanoilla tuoda esiin, mitä kauneutta hän näkee, maalari pensselillä, ja me toiset saamme siitä kaikesta oppia. He opettavat meitäkin näkemään, millainen on maailma.

Mitä tämä taiteellinen aisti sitten vaikuttaa sielullisesti? Mitä se vaikuttaa todelliseen taiteilijaan ja samalla ihmiseen, joka, vaikkei hän ole taiteilija, on taiteellinen sielussaan? Se aikaansaa ihmeellisen muutoksen sielussa, kun ihminen sitä viljelee ja kasvattaa. Se vaikuttaa näet, että ihminen osaa asettua ikäänkuin objektiviselle kannalle elämän ja maailman ilmiöihin nähden. Hän ihmettelee ja ihailee, hän kaikkialla etsii ja kaikkialla löytää ja kaikkialla näkee. Niinkuin vanhat filosofit sanovat: filosofia alkaa ihmettelystä. Taiteellinen aisti ihmisessä tekee sen, että hän voi ihmetellä ja ihailla. Ei hän asetu samalla tavalla objektiviseksi kuin itsekkäästi ajatteleva kauppa-ymmärrys, joka asioita katselee edun kannalta ja punnitsee, kuinka voisi käyttää ympärillään olevia voimia niin, että niistä olisi suurinta aineellista hyötyä. Tämä on toisenlainen objektivisuus, sellainen joka kuuluu viiteen aistimeen. Taiteilija on todellinen tiedemies, joka ei ajattele etua eikä seurauksia, vaan ainoastaan ihastuu totuuden näkemisestä. Todellinen taiteilija on ihminen, joka osaa nähdä kauneutta kaikkialla, eikä siis tuomitse mitään vaan on suvaitsevainen. Kaikkia ilmiöitä hän ihmettelee, kaikkia ihmisiä hän ihailee, hän voi nähdä kauneutta julmimmassakin olennessa, juopossa hän voi nähdä jumalan kuvan ja langenneessa naisessa, joita maailma inhoo. Hän näkee jokaisessa ihmisessä veljen tai sisaren. Kuten enemmän taiteellinen aisti hänessä kehittyy, sitä enemmän hän tuntee itsensä veljeksi kaikkia kohtaan, sitä enemmän jokainen olento kuvastuu hänelle ihmeelliseksi taideteokseksi. Ei hänen päähänsä juolahda, että hänen pitäisi tahtoa ketään toisenlaiseksi kuin tämä on. Hän ihmettelee pahaa yhtä paljon kuin hyvää. Hän on ihminen, joka ei tee laskelmia. Senpätähden sanotaankin välistä taiteilijoista ja haaveilijoista yleensä: »heillä on löyhä moraali. He eivät tiedä eroa hyvän ja pahan välillä.» Tämä on kuitenkin ymmärrettävä sillä tavalla, että taiteellinen aisti tuo mukanaan sen, että ihminen ei osaa tuomita, ainoastaan ihailla ja ihmetellä. Mutta kun hän totuuden etsijänä on tämän ensimmäisen ehdon täyttänyt, ei hänen tarvitse jäädä paikalleen seisomaan.

Jos hän on luova taiteilija, hän tietysti jää tälle kohdalle tietä pitemmäksi ajaksi, yhdeksi tai useammaksi elämäksi, kehittäen itsessään taiteellista luovaa kykyä, jolloin hän samalla kaikin puolin lähenee totuutta. Mutta ihminen, joka ei tee taiteellista työtä, hänen pitää välttämättä ottaa uusi askel, jos hän tahtoo totuutta etsiä. Hänen täytyy herättää itsessään seitsemäskin aistin, filosofinen intuitsioni. Nyt kun taiteellinen aisti on hänessä hereillä, hän voi menestyksellä ryhtyä tekemään työtä järjen avulla. Hän silloin lukee esim. teosofista kirjallisuutta, tutustuu maailman eri uskontoihin, syventyy salatieteellisiin tutkimuksiin, opettelee filosofisesti ajattelemaan. Jos teosofinen etsintä tapahtuu liian varhain, niin ihminen väsyä. Jos se on vain järjen työtä, vaikkakin laajanäköisempää kuin materialistinen spelulatsioni, ihminen hylkää teosofiankin jonkun ajan kuluttua, ellei hänessä herää taiteellinen aisti. Mutta kun hän on ensimmäisen askelen ottanut ja sitten järjellään etsii teosofisesta kirjallisuudesta ja maailman pyhistä kirjoista, silloin hänessä itsestään herää filosofinen intuitsioni, sillä ajatustoiminta yhteydessä taiteellisen aistin aikaansaaman yleisen sympatian kanssa herättää tämän intuitsionin. Ja filosofinen totuuden näkemys on tavallaan mentalisen käyttövälineen aisti. Filosofinen intuitsioni, samalla tavalla kuin musikalinen inspiratsioni, käsittää, että tämä maailma on Kosmos eikä Kaaos. Jos meillä ei ole filosofista intuitsionia, niin vaikka tekisimme kuinka paljon järjen työtä tahansa, emme koskaan pääse syvään sielulliseen vakaumukseen siitä, että maailma on Kosmos ja elämä järjestetty, vaan me voimme filosofoida paljon sinne ja tänne ilman että sielumme tulee tyydytetyksi. Ainoastaan filosofisen intuitsionin avulla ihminen pääsee tähän syvään tuntoon — voisimme kutsua sitä vaikka tiedoksi — että maailma on järkevästi järjestetty. Sen avulla ihminen pääsee selvään järkinäkemykseen siitä, josta viisaat ovat puhuneet, että nim. näkyväisen maailman takana on henkimaailma ja olennollisen henkimaailman takana aatteiden maailma ja aatteiden maailman takana hengen maailma. Sen avulla ihminen pääsee tuntoon siitä, että me ihmiset emme sisimmässä itsessämme ole kuolevaisia olentoja vaan kuolemattomia, niinkuin viisaat opettavat.

Kun ihmisessä on tämä filosofinen intuitsioni herännyt, silloin vasta alkaa hänelle todellinen salatieteellinen etsiminen. Ennenkuin on filosofinen intuitsioni ja taiteellinen aisti ja yleisinhimillinen sympatia herännyt ihmisessä, ei hän voi etsiä salatieteellisesti. Nämä ovat välttämättömät ensi askeleet. Mutta kun ne ovat ihmisessä heränneet, hän voi alkaa käydä vihkimyksen portteja kohti.

II. *ENNEN VIHKimYSTÄ.*

Tahdomme tänään luoda pienen silmäyksen siihen inhimilliseen kehitykseen, joka käy ennen vihkimystä. Sitä varten tahdomme alottaa kysymällä, minkälainen on se ihminen, jota me teosofisessa kirjallisuudessa kutsumme Vihityksi ja jota sanomme Salaisen Valkoisen Veljeskunnan jäseneksi.

Vihittyä voi kuvata monella tavalla riippuen siitä näkökohdasta, jolta asettuu katselemaan. Tänään tahdomme kääntää huomion yhteen sellaiseen ominaisuuteen, joka on Vihityllä. Jos ajattelemme, että vihitty ihminen olisi edessämme, ja me näkisimme, mitä hänessä on, joka tekee hänet vihityksi, niin me tältä kannalta katsoen sanoisimme, että hän on ihminen, joka itsetietoisesti osaa tehdä lupauksia Jumalalle. Hän voi sanoa Jumalalle: »minä olen sinun palvelijasi: minä tahdon täyttää sinun tahtosi. Minä teen, mitä sinä minulle käsket.» Ja Jumala sanoo hänelle: »tee tuo tai tuo asia, suorita se tai se työ, hanki itsellesi se tai se ominaisuus!» Ja hän, Vihitty, tietää saadessaan tämän käskyn, että työ, joka hänelle annetaan, kestää yhtämittaa esim. kymmenentuhatta vuotta. Hän lupaa. Hän osaa luvata. Hän sanoo: »Herra minä olen sinun palvelijasi ja minä täytän käskysi.»

Vihitty on ihminen joka elää iankaikkisuudessa — jolle ei ole elämää eikä kuolemaa. Tavallinen ihminen on kuoleman orja ja elämän orja — hän ei ole elämän eikä kuoleman herra, mutta Vihitty on ulkopuolella personallista elämää ja kuolemaa. Hän on olento, joka seisoo iankaikkisuudessa — iankaikkisella kalliolla Jumalan edessä, ruumiissa, joka ei häviä. Ja kun Herra sanoo hänelle: »tee se ja se,»

niin hän kumartaa ja sanoo: »Herra, minä teen.» Ja vaikka työ kestäisi 10,000 vuotta, hän tekee mitä on luvannut. Hän on iankaikkinen olento, joka uskaltaa luvata iankaikkisuutta varten. Huomatkaamme ero Vihityn ja tavallisen ihmisen välillä, sillä jokapäiväisessä elämässä on paljon ihmisiä, jotka puhuvat Jumalan kanssa, niinkuin he itse sanovat, ja lupaavat: »Mestari, Jumala, Kristus, minä olen sinun palvelijasi, minä tahdon täyttää sinun tahtosi», eivätkä tiedä, mitä tekevät, koska vielä ovat etsivällä kannalla. Tänäpäin voivat tehdä lupauksen ja huomenna katua, etteivät voi täyttää, koska heillä on jokin helmasynti, joka estää heitä täyttämästä ja josta eivät jaksa luopua. Lupauksestaan he silloin ajattelevat: minähän tein sen tietämättömyydessä. Vihitty lupaa ja täyttää ja tietää, että jos nousee vastustaja hänen ulkopuolelleen tai hänessä itsessään, se nousee sitä varten, että hän sen voittaisi. Hänelle ei tule kysymykseen paeta, välttää, katua. Hän taistelee vaikka kymmenentuhatta vuotta mutta hän lopulta voittaa. Vihitty on täten ihminen, joka on itsetietoinen toisella tavalla kuin tavallinen kuolevainen. Hän on itsetietoinen kuolematon olento.

Jos nyt ajattelisimme näkevämme korkean vihityn edessämme hänen todellisessa muodossaan, jolloin meidän tietysti täytyisi olla selvänäköisiä, sillä fyysillinen ruumis on Vihityllä samanlainen kuin muilla ihmisillä, ainakin näennäisesti, niin mitä silloin näkisimme?

Silloin näkisimme että Vihitty on ihmeellisen kaunis loistava olento, inhimillinen muodoltaan, ruumiillinen ihminen, mutta loistava ja ihana, ja että hän on aivan kuin pukeutunut vähemmän loistaviin käyttövälineisiin. Hän itse seisoo siinä loistavana, mutta on ottanut päälleen karkeampia ruumiita eli käyttövälineitä. Jos katselemme tarkalleen, näemme, että hän omassa, niinkuin sanotaan, Augoeidees-muodossaan seisoo keskellä ja on ottanut päällensä ensin n. k. älyruumiin, sitten n. k. tunne-ruumiin ja vihdoinkin n. k. eetteris-fyysillisen ruumiin.

Kuinka toista taas, kun katselemme tavallista kuolevaista ihmistä! Jos me samanlaisilla silmillä katselemme tavallista kuolevaista, näemme, että hän on itse todellisenä minänä ja persoonallisena olentona tässä eetteris-fyysillisessä muodossaan. Fyysillinen muoto on todellisin ja takana hämmästyttävät korkeammat käyttövälineet. Hänellä on tunne-ruumis, älyruumis ja niiden takana myös n. k. Augoeidees-muoto, mutta tämä on aivan kuin unitilassa, kyllä kaunis mutta niinkuin nukkuva. Ero on siinä, että Vihityn tietoisuus ja todellinen olemus on korkeammassa minässä, Augoeideksessä, jotavastoin jokapäiväisen eli tavallisen kuolevaisen itsetietoisuus eli todellinen olemus on tässä fyysillisessä ulkonaisessa persoonassa.

Kysykäämme nyt, millä tavalla ihminen on voinut kehittyä vihityksi, mitä läksyjä hänen on tullut oppia, mitä muutoksia on tapahtunut hänen eri käyttövälineissään, fyysillisessä, tunneruumiissa ja älyruumiissa? Jos tahdomme yhdellä lauseella ilmaista, mitä ihmisen pitää oppia, ennenkuin hän voi asettaa itsensä vihkimyskokelaaksi, voimme sanoa: ihmisen täytyy oppia onnen salaisuus. Ihmisen täytyy oppia olemaan onnellinen.

Millä tavalla hän voi tämän oppia? Mitenkä elämä opettaa hänelle tätä? Elämällä tarkoitan sitä elämää, joka jatkuu monen ruumistuksen kautta. Millä tavalla elämän suuressa koulussa ihminen oppii olemaan onnellinen? Hän oppii tämän läksyn käyttövälineittensä avulla eikä hän voi oppia sitä läksyä, ennenkuin hän on saanut fyysillisen ruumiin. Ennen ei voi tulla kysymykseen sellainen kehitys, joka vie häntä vihkimystä kohti. Moni ihminen kysyy: minkätähden olemme tulleet tähän fyysilliseen ruumiilliseen maailmaan, jossa on niin paljon vaikeuksia ja kärsimyksiä? Emmekö olisi hienommassa ruumiissa henkimaailmassa voineet oppia samoja läksyjä, tulla hyviksi ja päästä vihkimyksen porttien läpi? Ei, on aivan selvä vastaus, sillä nuo sisäiset muodolliset maailmat, astraliset ja älylliset eivät ole olemassa ilman tätä fyysillistä. Ne muodostavat kaikki kokonaisuuden, jota kutsutaan kolminaismaailmaksi. Ne eivät voi olla ilman toisiaan. Ihmisen tehtävä on luoda niistä yhtä ja nostaa niitä aivan kuin ylöspäin, mutta ennenkuin ihminen voi mihinkään tällaiseen työhön ryhtyä, (joka on Vihityn työ), täytyy hänen koko kolminaismaailmassa ollen ja eläen oppia sen läksyt. Niin hän ei voisi tehdä, jos hän alkaisi kehityksensä äly- tai eetteri-maailmassa. Hänen täytyy ensin saada fyysillinen ruumis, niin että hänellä on koko kolminaismaailma ympärillään ja sisällään. Silloin vasta hän voi oppia varsinaisen elämän läksyjä. Ja ensimmäinen läksy, minkä ihminen oppii ollessaan puettu kolminaismaailmasta otettuun ruumiiseen eli

kolmeen käyttövälineeseen, on sitä laatua, että hän oppii sen fyysillisten aistintensa välityksellä.

Mikä on se läksy? Se on nautinnon läksy. Ihminen oppii nauttimaan fyysillisten aistinten välityksellä. Tämä on aivan välttämätöntä. Hänen täytyy ensin puettuna fyysilliseen ruumiiseen joutua kosketukseen ympäröivän maailman kanssa, joka tapahtuu fyysillisten aistinten välityksellä, ja nämä aistimet opettavat häntä nauttimaan olemassaolosta. Voimme toisella kielellä sanoa, että ihminen heti alkaa onnea opettelemaan ja että onnen opetteleminen ja vaistomainen etsintä tapahtuu ensin fyysillisten aistinten välityksellä. Hän alkaa aistimillaan nauttia olemassaolosta. Hänellä on nuo viisi tunnettua aistinta, joihin vanhat intialaiset vielä lisäsivät viisi muuta aistinta. Ne, joista tavallisesti puhumme, kuulo, näkö, maku, haju ja tunto, ovat passivisia, mutta hindulaiset filosofit ja salatieteilijät sanoivat, että ihmisellä on vielä viisi aktivista aistinta, joiden välityksellä hän on toimivassa yhteydessä ulkomaailman kanssa, nim. kätensä, jalkansa, suunsa, sukupuolielimensä ja ulostus-elimensä. Näiden aistimien avulla ihminen oppii nauttimaan ulkonaisesta maailmasta. Alku-aikoina ihmiskunnan elämä oli elämistä paljastaan näissä fyysisissä aistimissa. Nyt ei ihmiskunta enää kykene elämään yksinomaan sillä tavalla, mutta alkuaikoina tämä oli luonnollista ja tervettä elämää. Sillä ihmiskunnalle välttämätön läksy on onnen etsiminen, hapuileminen ja nauttiminen fyysisessäkin maailmassa. Onni on kaikilla aloilla tarjona ja täytyy olla.

Mutta kuitenkin ihminen pian tekee toisen kokemuksen. Hän huomaa, että nautinto, jonka hän aistimillaan saavutti, on sekä lyhytaikainen ja ohimenevä että myös epävarma, vieläpä sellainen, että se muuttuu kärsimykseksi. Hän täten ei opi ainoastaan onnen vaan myös sen vastakohtan, kärsimyksen, läksyn, sillä aina kun hän antautui nauttimaan ulkomaailmasta aistimiensa välityksellä — jolloin tietysti ovat yhteistoiminnassa sekä aktiiviset että passiiviset aistimet — ja luuli, että nyt minä löysin onnen, niin hän pian pettyi. Hän huomasi, että onnen malja sisälsi myrkyä, hänet saavutti sairaus ja monenlaiset kärsimykset.

Nyt ihminen jäisi onnettomaksi kysymysmerkiksi elämän tiellä, jos koko elämä sisältyisi nautinnon ja kärsimyksen alituisen vaihteluun. Onneksi hän tekee sen havainnon, ettei elämä tyhjenny aistilliseen nautintoon ja aistilliseen kärsimykseen. Elämässä on muutakin. Hänessä toisin sanoen alkavat vaikuttaa n. k. astraliset aistit eli voimat, tunne-ruumis alkaa herätä, ja ihminen ymmärtää, että elämä onkin sisäistä laatua. Hänen elämänsä on subjektivistä, itsekohtaista. Se ei ole objektivistä, se ei ole hänen ulkopuolellaan vaan hänen sisällään. Koska hän aistillisesta nautinnosta sai kärsiä, hän luonnollisesti ymmärtää, että hänen täytyy kieltäytyä, jos ei kokonaan aistillisesta nautinnosta niin ainakin sen liiallisuudesta. Tänä päivänä meidän ihmiskuntamme on oppimassa kieltäytyksen läksyä — jokainen ainakin jossain määrin kieltää itseään. Ei kukaan heittäydy umpimähkään nauttimaan, (poikkeuksia en ota lukuun), sillä suurin osa tietää, että ihmisen täytyy kieltäytyä. Kun hän kieltäytyy, hän taas on löytävinään onnea, mutta vain hetkeksi, sillä pysyväistä onnea hän ei saa paljosta kieltäytyksestä. Mitä hän silloin alkaa etsiä?

Toinen läksy, jota voimme kutsua kieltäytyksen läksyksi, vie ihmisen siihen, että hän etsii astralista elämää eli toisin sanoen tunnetta, joka ei olisi niin haihtuvaa laatua kuin ne fyysiset tuntemukset, jotka perustuvat aistillisiin kokemuksiin ja havaintoihin. Ja mitähän tunnetta ihminen etsii? Rakkautta, sellaista rakkautta, joka ei pettäisi. Voimme todella sanoa, että jos ihmiskunta jollakin tiellä kulkee jotakin läksyä oppimassa, on se juuri tällä kohdalla. Tällä kohdalla ihmiset todella ovat, he etsivät rakkautta, kaipaavat rakkautta, tahtoisivat tuntea tunnetta, joka ei pettäisi, tahtoisivat että toinen ihminen voisi heitä kohtaan tuntea sellaista, josta olisi onnea eikä kärsimystä. Sillä jos he kokevat rakkautta ja samalla katkeruutta, heräyksiä ja pettymyksiä, he yhä vain kaipaavat ja etsivät, aivankuin aavistaen sisässään, että täytyy olla tunnetta, joka ei pettäisi, joka tyydyttäisi ja aina voisi tuottaa onnea. Siinä kohdassa on ihmiskunta. Katsokaa vain taidettamme, kirjallisuuttamme, niin huomaatte kaikkialla kaipuun: missä on todellinen rakkaus, sellainen tunne ihmisen sielussa, joka olisi pysyvää laatua? Ja ihminen voi tällä tiellä — sitä kaikki ihmiskuntamme suurimmat kirjailijat ja taiteilijat saarnaavat — löytää rakkaustunteen, joka pysyy, mutta se tunne on oleva hänessä itsessään. Hänen itsensä pitää oppia sillä tavalla rakastamaan.

Kokemukset tällä tiellä vievät ihmistä ajattelemaan elämän ongelmia, totuutta etsimään, kaikenlaisia kysymyksiä itsellensä asettamaan. Täten ihminen joutuu kolmanteen läksyyn aivan kuin itsestään, sillä

etsiessään pysyväistä tunnetta omasta itsestään, hän huomaa, ettei sen tunteen tarvitse välttämättä olla suunnattuna ihmiseen vaan voi kohdistua muuhunkin, ihanteeseen, työhön, totuuteen. Tämä siirtää hänen oppimisensa, niinkuin me teosofisesti sanomme, astralitasolta älytasolle, tunneruumiista älyruumiiseen. Se tekee hänen suhteensa elämään älylliseksi. Hän huomaa, että onni tulee hänelle, jos hän osaa olla uskollinen, uskollinen sille ihmiselle tai aatteelle tai työlle, jonka hän on valinnut.

Kolmas läksy on sentähden tämä: ihanteen uskollinen palveleminen, olkoon ihanne personoituneena ihmisessä tai aatteessa. Ihmiselle on nyt onnen salaisuus siinä, että hän on uskollinen aatteelleen, totuudelleen, rakastetulleen. Ja hän elää itsetietoisempaa elämää kuin koskaan ennen. Kun ihminen on tätä kolmatta läksyä oppimassa, silloin hänellä usein on selvänä jo nuoruudessaan, mitä hän tahtoo elämässä tehdä, tai myös on selvänä, ettei hän tuhlaa rakkauskykyänsä keneen tahansa vaan odottaa sitä ihmistä, joka on hänelle luvattu. On näitä omituisia ihmisiä, jotka eivät etsi rakkautta ympäriltään, eivät hapuile sieltä täältä lempeä vaan tyyneesti kulkevat tietään ollen vakuutettuja siitä, että tulee kerran sielu, jota he voivat rakastaa. On myös niitä, jotka nuoresta saakka tietävät, mitä on tehtävä, millä tavalla heidän tulee järjestää elämänsä, ja jotka ovat uskollisia omalle aatteelleen ja koettavat ohjelmaansa toteuttaa elämässään. He ovat kummallisen viisaita ihmisiä, heidän onnensa on heidän uskollisuudessaan.

Mutta sitten tulee neljäs läksy, ja se on, että tämä aate, tämä ihminen, tämä ihanne, jolle ihminen on uskollinen — se pettää. Sellainen kokemus täytyy jokaisen elämän koulussa kävijän tehdä, jokaisen pyrkijän, joka lähestyy vihkimystä. Se ihminen, jota hän uskollisesti rakasti, se aate, jota hän palveli, se ihanne, se totuus, joka hänelle oli kaikki kaikessa, se pettää, menee rikki hänen käsissään ja hänen jalkojensa alla. Kaikki pettää. Hänen täytyy tehdä tämä kokemus, sillä vasta sen kautta hänet nostetaan neljättä läksyä oppimaan, joka myös on välttämätön, ennenkuin ihminen voi pyrkiä vihkimyksen porttien luo.

Mikä on sitten tämä neljäs läksy? Että ihminen löytää onnensa siitä, että hän täyttää velvollisuutensa aivan kuin kone, pyytämättä mitään itselleen elämältä. Hänen oma elämänsä on aivan tyhjä. Tämä on neljäs ja korkein läksy. Te olette voineet nähdä sellaisen ihmisen, joka lähestyy vihkimystä ja josta ette tiedä, mikä on hänen elämänsä sisältö; hän ei mitään pyydä, ei mitään toivo, hän täyttää velvollisuutensa nurkumatta vieläpä iloisesti, — hän aivan kuin säteilee onnea vain siitä, ettei mitään toivo eikä vaadi.

Tämä sisäinen saavutus on itse asiassa sielullinen lepotila ennen vihkimystä. Ihminen voi elää useita ruumistuksia tällaista kummallista lepotilaa, jolloin hänen sielunsa on vapaa persoonallisista pyyteistä. Mutta hän on onnellinen. Hän lähenee vihkimyksen portteja. Hän lähenee elämän salaisuutta. Hän käy aivan kuin kuoleman partaalla, aivan kuin kuohuvan virran rannalla. Tarvitaan vain, että hän avaisi silmänsä ja näkisi, niin astuisi kuoleman virran yli toiselle rannalle. Jos hän nyt herää uudella voimalla totuutta etsimään, Jumalaa tahtomaan, ei vastaus ole kaukana. Hän tekee varmasti kokemuksia jotka näyttävät hänelle, että elämä katkee hänelle paljon, että nyt vasta elämä voi hänelle alkaa, nyt vasta, kun hän ei mitään pyydä itsellensä. Nyt voi elämä tulla hänen luoksensa kaikessa rikkaudessaan. Hän lähestyy sitä sieluntilaa, jolloin ihminen on tietoinen siitä, että hän on aivankuin vankilassa olija, mutta että hänellä on Jumala, oma sisäinen itse, joka on yhtä hänen kanssaan ja ulkopuolella hänen vankilaansa. Ihminen saa kokea elävänsä salaperäisessä piirissä, toisin sanoen, että hänellä on mitä me kutsumme »syy-ruumiiksi»; että hänen ympärillään on piirrettynä okkultinen kehä, joka piirittää hänen persoonallisen tajuntansa. Tuon munanmuotoisen piirin sisällä hän elää persoonallisena olentona. Siinä ovat kaikki hänen ajatuksensa ja tunteensa ja toimintansa, koko hänen ruumiillinen olemuksensa on tämän kehän sisäpuolella, mutta nyt hän tekee sen havainnon lähestyessään vihkimyksen portteja, että hän Itsenä elää tämän kehän ulkopuolella ja että hän itse on piirtänyt sen kehän. Hän on itse rajottanut itsensä minuudeksi, minä-ruumiiksi eli syy-ruumiiksi, mutta Itse hän on sen ulkopuolella.

Ohimennen sanoen on oikeastaan sängen vaillinaisesti ja miltei väärin kuvattu, kun sanotaan, että Logos luodessaan maailman ympäröi itsensä maagillisella ympyrällä, jonka sisäpuolelle hän muodostaa maailman. Asia ei ole niin, että Jumala luodessaan maailman ympäröisi itseään maagillisella piirillä; kun Jumala päättää luoda maailman, hän piirtää pallon omaan itseensä, hän aivankuin avaa omassa itsessään

maailmankehän. Itse hän on sen ulkopuolella. Samalla tavalla me ihmiset henkisinä olentoina olemme tajuntaa, ja tämä merkitsee, että meillä ei ole muotoa, jota voisimme fyysillisellä kielellä kuvata; emme ole aineellisia olentoja vaan tajunnallisia. Mutta persoonallisuutemme, joka on ilmennyksemme ja muuten ainoa, mistä tavallinen ihminen mitään tietää, on tässä tajunnassamme piirrettynä ja rajotettuna ilmennysmuotona. Me olemme piirtäneet tämän auran ulkoviivan ja sen sisällä me ilmestymme eli ilmennämme itsemme aineellisessa maailmassa, mutta itse me olemme sen ulkopuolella henkisinä olentoina. Mestarit esim. kolminaismaailmassa ilmestyvät persoonallisina olentoina ja silloin rajottavat itsensä, mutta itsessään he elävät yliaineellisessa aineettomassa maailmassa tajuntoina. Me emme osaa heitä kuvailla sanoilla, niinkuin emme ylipäänsä sanoilla saata kuvata jumalallisia olentoja. Ainoastaan silloin kun he piirtävät itsessään piirin, jossa ilmentävät itsensä aineellisessa maailmassa, voimme heitä sanoilla kuvata.

Kun ihminen lähenee vihkimystä, hän tekee sen kokemuksen, että hänellä on Jumala. Jumala alkaa hänelle puhua ja aivankuin näkyy hänelle. Ja silloin hän valmistuu ottamaan askeleita elämän ja kuoleman toiselle puolelle. Hän valmistuu siten, että hän persoonallisessa tajunnassaan lähtee ulos personastaan. Hän persoonallisessa tajunnassaan lähestyy Itseään ja Jumalaa — nousee oman itsensä yli ja tulee iankaikkiseksi minuudeksi. Silloin näkevät Mestarit, jotka elävät hengen maailmassa, että hänet voi ottaa vastaan, että hänet voi vihkiä. Vihkimys on ihmisen puolelta lupausta, ja vihkimyksen edellä tapahtunut pitkä itsekasvatus on tehnyt ihmisen kykeneväksi lupaamaan. Nyt hänestäkin kerran varmasti koituu olento sellainen, jommoista alussa kuvattiin.

OOOO

III. *JUMALA.*

Siinä uudessa elämänymmärryksessä, johon teosofia meidät johdattaa, eli ehkä vielä paremmin sanoen siinä elämässä, jonka se meille avaa, voidaan erottaa useampia eri asteita. Tänäpä tahdomme puhua siitä, miten tämä uusi elämä eräältä kannalta katsoen jakautuu kolmeen asteeseen eli askeleeseen, joita me kaikki voimme astua ja jotka kerran ovat kaikkien astuttavat. Näitä kolmea askelta voisimme kutsua nimillä: Jumala minässä, Jumala toisessa ja Jumala kaikkialla.

Ensimmäinen suuri totuus, jonka ihminen itsellensä käytännössä omistaa silloin kun hänessä herää uusi elämänymmärrys, on se, jota me voimme teosofisella nimityksellä kutsua »*Jumala minässä*».

Mitä tämä merkitsee? Jos ajattemme yleensä ihmisten suhdetta siihen, jota kutsutaan Jumalaksi, on se epäilemättä sangen pintapuolista ja ulkonaista laatua. Se Jumala, jota ihmiset kristikunnassa kasvatuksen kautta oppivat palvelemaan, sehän on heidän ulkopuolellaan oleva jumalallinen olento, joka on maailman luonut ja heidätkin luonut ja antanut määrätyn ohjelman ihmiselämälle. Olemme näistä asioista monta kertaa puhuneet ja luulen kaikkien myöntävän, että se Jumala, jota kristikunnassa tavallisesti palvellaan, on tällainen ihmisen ulkopuolella oleva Jumala.

Nyt on ensimmäinen uusi totuus, mikä astuu ihmisen eteen, kun hän käytännössä omaksuu uuden elämänymmärryksen, se, että Jumala ei ole hänen ulkopuolellaan vaan hänen sisässään. Hän ei voi löytää mitään Jumalaa ulkopuoleltaan, ellei hän löydä Jumalaa omasta sisästään.

Tämä asia on todistettavissa, sillä tieteellinen tosiseikka on, että ihmisen tajunnassa on kaikki, mistä hän mitään tietää. Jos näemme edessämme ulkokohtaisen maailman ilmiöineen ja olioineen, niin me olemme siitä tietoisia ainoastaan siinä määrin kuin se astuu meidän omaan tajuntaamme. Tämä on tieteellinen tosiseikka. Me emme mitään näkisi ympärillämme, ellei kuva siitä tulisi meidän aivoihimme, ja se, minkä me näemme, ei ole itse ulkokohtainen maailma vaan meidän aivoissamme oleva kuva siitä. Sen

me näemme. Siis me voimme sanoa aivan kuin hindulaiset filosofit, veedaantalaiset sanoivat: »kaikki on sinussa, koko maailma on sinussa itsessäsi.» Me tiedämme maailmasta ainoastaan siinä määrässä kuin se on meissä itsessämme. Siis puhua ulkokohtaisesta Jumalasta on aivan mahdotonta. Ihminen ei voi tietää mitään siitä ulkokohtaisesti, hän ei voi tietää mitään Jumalasta, joka on hänen ulkopuolellansa. Ainoastaan sellainen Jumala voi tulla hänelle tajuttavaksi, joka piilee hänen omassa sielussaan.

Tämä on ensimmäinen totuus: Jumala on etsittävä minusta itsestäni. Ja silloin kun tämä selviää totuudenetsijälle, kun ihmiselle ensin tulee tämä uusi ymmärrys, että hänestä itsestään on Jumala löydettävä, silloin hän kysyy itseltään: kuinka minä sen Jumalan voin löytää? Missä se Jumala piilee itsessäni, minkälainen on se Jumala, joka on minussa itsessäni? Olenko minä Jumala? Kuinka minä voin olla Jumala? Hän huomaa itsensä heikoksi, huonoksi, puutteelliseksi olennoiksi. Kuinka hän olisi Jumala?

Monet sanovatkin teosofeista ja sellaisista ihmisistä, joilla on tämä uusi elämänymmärrys: he luulevat, että ihminen on Jumala, he luulevat itsensä Jumalaksi, he ihailevat omaa syntistä itseänsä. Tämä on suuri erehdys niiden puolelta, jotka niin sanovat, sillä se, joka käytännössä tulee tämän kysymyksen eteen, hän tietää, ettei hän voi kutsua itseänsä Jumalaksi. Hän tietää, että hän itse ei ole suinkaan mikään Jumala.

Mikä on sitten Jumala, minkälainen on se Jumala, joka hänen on löydettävä omasta itsestänsä? Hän kysyy neuvoa viisailta, niiltä Mestareilta, jotka ovat esiintyneet maan päällä. Hän alkaa aivan uudessa valossa lukea vanhoja pyhiä kirjoja, teosofisia, mystillisiä teoksia. Nyt hän niistä tahtoo saada selville, minkälainen on se Jumala, jonka hän voi löytää itsestään. Ovatko viisaat sanoneet mitään siitä, minkälaisen Jumalan hän voi löytää itsestään?

Hän huomaa silloin, että viisaat ovat yksimielisesti puhuneet siitä Jumalasta. Kun hän tutkii viisaiden oppeja ja heidän elämäänsä, huomaa hän, että he puhuvat ja elämällensä todistavat tuosta Jumalasta, että se on rakkautta, totuutta, hyvyttä, jaloutta. Se on jotain aivan inhimillistä ja samalla yli-inhimillistä, sillä se on täydellinen. Siinä Jumalassa ei ole mitään pahaa, ei mitään kovaa, ei mitään julmaa, vaan se Jumala on hyvyttä, totuutta, vapautta, rakkautta. Hän löytää monenlaisia määritelmiä, mutta hän ymmärtää, että ne kaikki ovat yhtä, ne kuvaavat elämää, joka piilee ihmisten sisällä. Nuo monet määritelmät vain ovat omiansa puutteellisilla sanoilla kuvaamaan sitä ihmeellistä elämää, joka piilee ihmisten sisällä. Nuo monet määritelmät vain ovat omiansa puutteellisilla sanoilla kuvaamaan sitä ihmeellistä elämää, joka piilee ihmisen sisällä ja jonka etsijä voi itsessään myös huomata.

Hän ymmärtää silloin sekä käytännössä omasta itsestään että viisaiden opista, että tämä Jumala ei ole muodollisesti määriteltävä. Hyvyys, rakkaus, veljeys, kauneus j. n. e. mitä nimiä käytetäänkin, ne eivät ole mitään rajotettuja asioita. Niistä ei voi sanoa: tämänkaltainen on hyvyys, tämänmuotoinen on totuus, tämänsuuntainen on vapaus j. n. e. vaan ne ovat mysterioita. Itse elämä on ikäänkuin suuri salaisuus, joka piilee ihmisen sisällä, mutta ilmenee ihmisessä sillä tavalla, että sitä täytyy kutsua ylevällä nimellä »Jumalaksi». Mutta elämä ilmenee muodollisesti eri lailla eri yksilöissä. Sen huomion etsijä heti tekee, ettei ole ollenkaan kysymys siitä, että hän muovautuisi minkäänlaisen määrätyn ojennusnuoran ja säännön mukaan sellaiseksi ja sellaiseksi, vaan että hän käsittäisi oikealla tavalla vapauden, muodottomuuden, säännöttömyyden. Kysymys on vain siitä, että hän huomaisi Jumalan, jota hänen tulee palvella, olevan hänessä itsessään, — ei Jumala toisessa eikä toisen Jumala vaan »minun Jumalani».

Mikä on »minun Jumalani?» Se on Jumala, jota minä voin lähestyä, se on linja, jonka toinen pää on minussa itsessäni hyvänä, jalona pyrkimyksenä eli haluna, ominaisuutena.

Itseänsä tutkiessaan ihminen voi todella itsessään tuntea elämänhalua siihen suuntaan, jota hänen täytyy hengessään kutsua *hyväksi*, ja hän tuntee nyt, että sitä suuntaa pitkin hänen on etsittävä Jumalaa. Ennen sanottiin: »palvele Jumalaa» ja määriteltiin, minkälainen Jumala on. Sanottiin: »tuollainen ja tuollainen on Jumala, häntä sinun tulee palvella, hänen edessään kumartua». Mutta uusi elämänymmärrys sanoo: »palvele sitä Jumalaa, jonka yksin *sinä* voit omalla tiedollasi löytää». Ihminen tulee yhtäkkiä

vastuunalaiseksi olennoksi. Ennen hän oli lapsi, hänelle selitettiin, mitä on Jumala ja mitä hänen piti tekemän. Nyt hän on tullut uudeksi olennoksi, täysi-ikäiseksi ihmiseksi, nyt hänen täytyy itse tietää, mikä on Jumala, mikä on »minun hyvyteni, minun jalouteni, totuuteni, vapauteni, mikä on minun ihanteeni». Sitä hänen tulee palvella, sitä etsiä ja lähestyä.

Jos katselemme nuoria ihmisiä, huomaamme, että he ainakin *joskus* ellemme voisi sanoa *usein* tuntevat sisässään: niin ja niin he tahtoisivat elää elämässä. He näkevät ihanteen edessään, ihanne häämöttää heille ja he ajattelevat: tuollaista tietä pitkin he tahtoisivat kulkea eteenpäin, noin he tahtoisivat elää elämänsä, tuollaiseksi he tahtoisivat elämänsä rakentaa. Mutta myös huomaamme, että pian he kieltävät oman ihanteensa, luopuvat siitä, eivät usko siihen, sillä maailma tulee kovilla, kylmillä kourillaan, puristaa heitä ja sanoo: näin sinun pitää olla, näin pitää kulkea, tuolla tavalla pitää elää. Ja he eivät silloin uskalla elää sitä omaa elämäänsä, jota sisässään kannattavat. Jotkut tietysti uskaltaavat, mutta eivät kaikki niistä, jotka nuoruudessaan voivat tuntea sellaisia välähdyksiä.

Nyt uusi elämänyymmärrys, joka ihmiselle selviää, antaa hänelle ensimmäisenä velvollisuutena tämän käskyn: elä niin kuin sinä sisimmässäsi tahtoisit elää. Elä niinkuin sisimpäsi sanoo sinulle jumalallisen elämän olevan.

Ja jos ajattelemme esim. Kristusta, niin hänen vertauksistaan huomaamme aivan selvästi, että hän opetti juuri näin. Hän puhui Taivaan eli Jumalan valtakunnasta, siitä valtakunnasta, jossa Jumalaa palvellaan. Mainitsen yhden vertauksen, tuon tutun kertomuksen talenteista. Herra antoi yhdelle palvelijalleen viisi talenttia eli leiviskää, toiselle kaksi ja yhdelle yhden. Sitten hän oli poissa ja palvelijat saivat tehdä talenteillaan, mitä halusivat. Ja kun hän tuli takaisin, niin se, joka oli saanut viisi talenttia, oli kartuttanut ne kymmeneksi, se, jolla oli kaksi talenttia, oli kartuttanut ne neljäksi. Ja näille sanoi Herra: »menkää rauhaan, te hyvät palvelijat». Mutta se, joka oli saanut yhden talentin, sanoi: »minä pelkäsin sinua, sillä tiesin sinut ankaraksi, ja kaivoin talenttini maahan. Tässä se on». Mutta Herra sanoi: »mene työköni pois, sinä laiska palvelija».

Tämä viittaa siihen, että jokaisella ihmisellä on oma Jumalansa, jos niin saa sanoa, oma määrä hyvyttä, ihannetta, totuutta, elämää. Sitä hän ei saa kaivaa maahan, olkoon se kuinka pieni tahansa. Hän ei saa sitä peittää piiloon, vaan jos hän tahtoo elää uuden elämänyymmärryksen mukaan, tulee hänen kartuttaa juuri omaa talenttiaan eikä toisen talenttia. Ei häneltä vaadita, jos hän on saanut yhden talentin, että hän ehtisi saada elämässä aikaan yhtä paljon kuin se, joka on saanut viisi tai kaksi. Jokaiselta elämä odottaa niin paljon, kuin hänellä on siemenenä entisyydestään, mutta jokaisella on tällainen siemen. Jos me kiellämme Jumalan meissä, jos kätkemme oman talenttimme, sen hyvän, minkä omistamme menneisyydestä, ne taipumukset ja ne mahdollisuudet, mitkä meillä on perintönä, niin me elämme hukkaan ikuisuuden kannalta katsoen. Meitä syystä silloin voidaan kutsua laiskoiksi palvelijoiksi. Mutta jos me uskallamme heittäytyä elämään sitä elämää, jota sisässämme tunnemme oikeaksi ja jota tahtoisimme elää, silloin Elämä kutsuu meitä ahkeroin, hyviksi palvelijoiksi, kun meidän maallinen aikamme loppuu, silloin olemme kartuttaneet sitä henkistä varallisuutta, mikä meille on annettu.

Tämä on ensimmäinen läksy, se on ensimmäinen askel.

Kun ihminen elää tämän uuden elämänyymmärryksen mukaan ja on tällä ensimmäisellä pyrkimyksen asteella, silloin tietenkin hänen silmänsä on suunnattuna omaan ihanteeseen, omaan Jumalaan, siihen, että hän voisi elää omaa elämäänsä. Hän on silloin altis monenlaisille suurille erehdyksille. Hän on altis sille suurelle erehdykselle, että vaikka hän näkee oman Jumalansa, hän ei näe Jumalaa toisessa. Sentähden toinen askel, toinen läksy on tämä: opi näkemään »*Jumala toisessa*».

On aivan välttämätöntä, että ihminen ensin löytää Jumalan omassa itsessään. Muuten hän ei voi nähdä mitään Jumalaa. Mutta kun hän on löytänyt oman Jumalansa, oman ihanteensa, kun hän on löytänyt Elämän siinä ihmeellisessä muodossa kuin se hänessä on kätkeytyneenä, silloin hän voi alkaa nähdä Jumalaa

toisessakin. Mutta taival on taas pitkä hänen edessään. Sillä kun hän on täynnä omaa Jumalaansa, niin hän näkee selvästi, missä kohdin toiset eivät ymmärrä hänen Jumalaansa, vaan ovat aivankuin sitä vastaan, ja hän ihmettelee itseksensä ja ajattelee, etteivät ne tiedä mitään Jumalasta. Nyt on kyllä paljon ihmisiä, jotka eivät tiedä mitään sisäisestä Jumalasta, mutta on myös sellaisia, jotka siitä tietävät. Ja tällä tiellä, jolla kulkien ihmisen nyt täytyy oppia näkemään Jumala toisessa, hän ensin tekee sen havainnon, että hän ei osaa nähdä Jumalaa toisessa vaan aivankuin ihmettelee: eivätkö nuo toiset ymmärräkään, eivätkö palvelekaan, eivätkö näekään, minkälainen Jumala on, sillä hänen oma Jumalansa on niin selvä, niin kirkas hänen mielestään. Hän ihmettelee, etteivät muut näe sitä yhtä kirkkaana ja kysyy itseltään: onko heissä Jumala?

Vähitellen hän monenlaisten katkerienkin kokemusten kautta oppii näkemään Jumalaa toisissa. Sillä hän tekee sangen pian toisen kokemuksen. Kun hän on löytänyt Jumalan itsessään, ymmärtää hän, että toinenkin on voinut löytää Jumalan ja on voinut edetä Jumalan tunnossa pitemmälle kuin hän. Ja kun hän tapaa sellaisen ihmisen tai lukee tai kuulee sellaisesta, jossa jumalallinen elämä on elävä, niin hän on altis uskomaan, että toinen käsittää koko sen elämän mikä on hänen sisällään. Käytännöllisessä elämässä tämä ilmenee siten, että kun ihminen näkee toisen, jossa jumalallinen elämä on elävä, hän on altis luulemaan toisessa kaikkea hyvää, mitä hän itse ymmärtää, ja luulee, että toinen on kaikissa kohdissa ihmeellinen ja täydellinen. Hän ei siinä erehdy, mutta hän erehtyy tietämättään siinä kohden, että hän luulee toisen Jumalan olevan saman kuin hänen oman Jumalansa. Hän ei ole vielä oppinut näkemään Jumalaa toisessa, hän on vain oppinut tuntemaan oman Jumalansa, ja kun hän ensin ymmärtää, että toisessakin on Jumala, hän luulee, että hänen oma Jumalansa on toisessa ja siitä seuraa katkeria kokemuksia, sillä jonkun ajan kuluttua hän herää huomaamaan, että Jumala toisessa ei ollutkaan sellainen kuin hän luuli, se ei ollut hänen oman mittapuunsa mukaan täydellinen. Tämä kokemus voi joskus vaikuttaa häneen tärisyttävästi, mutta se opettaa hänelle uudistuessaan, että hänen täytyy oppia näkemään Jumalaa toisessa, mutta ei omaa Jumalaansa. Toisin sanoin hänen tulee oppia näkemään, että hyvää on toisissa ihmisissä, vaikka se ilmenisi toisella tavalla kuin hänessä itsessään.

Tämä on silloin hänelle ihana kokemus. Kun hän tottuu ajattelemaan ja näkemään näin, niin hänelle avautuu aivan uusi maailma. Hän oppii katsomaan ihmisten sieluihin ja huomaa, että heissä on hyvää. Hän oppii lopulta näkemään hyvää niissäkin ihmisissä, jotka eivät ollenkaan itse ole tietoisia Jumalasta sisässään. Hän oppii näkemään hyvää yleensä ihmisissä ja sillä tavalla hän voi aivankuin suunnata katseensa pois siitä, jota hän kutsuu pahaksi. Hän oppii yhden merkillisen asian itsensä suhteen, yhden käytännöllisen asian oman Jumalansa palvelemisessa. Hän oppii sen, että jos hän tahtoo hyvää itsessään kasvattaa, jos hän tahtoo, että Jumala hänen sisässään kasvaisi, silloin hän ei saa ajatella pahaa itsessään. Silloin hän ei saa kääntää katsettaan siihen, mitä hänessä on pahaa. Aivan niinkuin Kristus sanoo eräässä vertauksessaan: jos pellolla on sekä hyvää viljaa että rikkaruohoa, niin ei pidä ottaa rikkaruohoa pois, ettei tulisi hyväkin mukana vaan antaa kaiken kasvaa elonaikaan asti. Tällä Kristus tarkoittaa sitä merkillistä sielutieteellistä seikkaa, että jos me tahdomme kasvattaa itsessämme hyvää, emme saa nureksien ja voivottaen ajatella sitä pahaa, mikä meissä on, vaan meidän täytyy ummistaa silmämme ja korvamme siltä ja vain kasvattaa hyvää, vain aina palvella hyvää ja totuutta. Meidän ei pidä välittää valheesta, synnistä, pahasta, sillä jos me siihen käännämme huomiomme, jos alamme kitkeä itsestämme niitä rikkaruohoja, mitä meissä on, silloin on varmaa, että samalla kuin saamme kitketyksi muutamia rikkaruohoja, me myös kitkemme hyvää pois. Ihminen koettaessaan kaikella voimalla hävittää itsestään pahan, ei huomaa, että samalla kertaa on sisällään piilevä hyväkin turmeltunut. Jos hän menettelisi viisauden mukaan, ei hän niin tekisi vaan ainoastaan antaisi hyvän kasvaa ja leikkuumiehen leikata pois, mitä rikkaruohoa on, s. o. antaa karman sen leikata pois.

Jokaisen ihmisen elämässä on karma vaikuttamassa. Aina tapahtuu sellaista, joka tuottaa hänelle surua ja kärsimystä ja kitkee hänestä rikkaruohoja pois. Hänen ei tarvitse siitä huolehtia.

Minkätähden esim. uskonnolliset ihmiset kristikunnassa pitkin vuosisatoja ovat olleet synkkiä, alakuloisia, pitäneet velvollisuutenaan näyttää niin ikäviltä ja tuskastuneilta kuin mahdollista? Siitä syystä, että he vastoin Mestarinsa neuvoa ovat ruvenneet kitkemään pois rikkaruohoja itsestään. Siinä eivät onnistu, se tekee vain heidän elämänsä katkeraksi, he samalla myös penkovat hyvän pois. Ja siihen

useimmiten kääntyy ainainen synnin ja pahan ajattelemiseen, että he alkavatkin sitä pahaa koettaa muista karsia pois. He huomaavat näet sen työn aivan toivottomaksi itsensä suhteen, ja silloin he lohdutukseksi alkavat toisista kitkeä pois, mitä niissä on pahaa.

Mutta viisas ihminen eli se, joka on uudessa elämänymmärryksessä ja menettelee viisaiden neuvojen mukaan, hän ainoastaan antaa hyvän kasvaa ja karman korjata pois, mikä on pahaa.

Nyt kun hän sitten on oppinut näkemään Jumalaa toisessa, kun hän on oppinut, että Jumala on toisessa, kaikesta siitä huolimatta, mitä hän pitää rikkaruohona, silloin hän voi jättää pahan rauhaan. Hänellä ei ole mitään julkeata halua ottaa pahaa pois toisesta vaan hän antaa sen olla rauhassa — minä en puhu nyt vanhempien suhteesta lapsiin vaan yleensä ihmisistä — sillä hän tietää, että karma sen korjaa, ja iloitsee hyvästä, mikä on toisessa. Hän alkaa selvemmin ja selvemmin nähdä, että hyvä on toisissa, että Jumala elää toisissa, ja että se elää omalla tavallaan. Ja mikä heissä on pahaa, se jää heidän ja karman väliseksi asiaksi, jonka kanssa hänellä ei ole tekemistä.

Sitten hän vähitellen joutuu kolmanteen asteeseen, alkaa kulkea kolmatta taivalta uudessa elämässä, sitä, jota alussa kutsuimme nimeltä »*Jumala kaikkialla*». Ihmiselle, joka on löytänyt jumalallisen elämän toisissa, alkaa käytännöllisesti selvitä se ihmeellinen totuus, ettei ole muuta olemassakaan kuin jumalallinen elämä. Hän alkaa nähdä jumalallista elämää yhä selvemmin kaikkialla. Lopulta hän ei näe mitään muuta kuin Jumalaa. Paha ja hyvä vastakohtina häipyvät olemattomiin, kaikki muuttuu yhdeksi suureksi ihmeelliseksi elämäksi, josta hän on osa, jonka ilmennystä on kaikki olevainen ja jossa ei ole mitään pahaa. Se elämä on kokonansa hyvää, kokonaan salaperäistä, — hyvää sillä tavalla ettei siinä ole mitään ristiriitaa, ei mitään vaikeuksia, ei mitään puutetta. Ihmiselle alkaa käytännöllisesti selvitä panteismin suuri totuus, joka uskonnollisia ihmisiä on niin hirmuisesti kauhistanut.

Kymmenen vuotta sitten muuan tuttavani, joka sittemmin on tarmokkaasti toiminut uskonnollisella alalla ja vielä tänäpäivänä toimii, ja joka sitä ennen oli tutkinut teosofiaa ja tuntenut pientä vetovoimaa teosofiaan, hän kerran sanoi minulle: »minä olen hylännyt teosofian.» »Vai niin», sanoin minä ja ajattelin sisäissäni: hän ei ole suinkaan koskaan ymmärtänyt teosofiaa, sillä kuinka silloin voi sen hylätä. »Niin», sanoi hän, »teosofia ei voi minua tyydyttää, sillä siinähan joudutaan siihen, ettei ole mitään hyvää eikä mitään pahaa. Ja kun ei ole mitään pahaa, niin ei ole mitään siveellistä voimaa. Kuinka ihminen voi kehittyä hyvässä, ellei hän näe pahaa ja ellei hän *vihaa pahaa*? Minä olen mennyt takaisin kristinuskoon (ja kristinuskolla hän tarkoitti kirkollista uskoa tai sille hyvin läheistä uskonmuotoa), sillä kristinuskon tekee jyrkän eron hyvän ja pahan välillä. Se on ihmeellisen suurenmoinen tuo oppi pahasta ja perkeleestä, kadotuksesta ja tuomiosta, sillä maailman rakenne on siinä niin selvä: me tiedämme, mihinkä joudumme, ja tiedämme, kuinka meidän tulee vihata pahaa. Ja minä tunnenkin sisäissäni, kuinka vihaan kaikkea pahaa, ja siitä minä saan siveellisen voiman.»

Näillä sanoilla hän kuvasi aivan määrättyä sieluntilaa, joka todella on kaukana siitä psykologisesta tilasta, mihin ihminen uudessa elämänymmärryksessä tulee, kun hän saapuu sen kolmanteen asteeseen. Hän sillä asteella näkee, että koko maailmanavaruus ja elämä on vain täynnä yhtä Jumalaa, yhtä ääretöntä järkeä ja suloutta, sitä salaisuutta, jota me kutsumme Jumalaksi. Ei ole mitään pahaa, ei ole mitään ristiriitaa, kaikki on ikuisessa täydellisyydessä, kaikki on yhtä suurta elämää, jossa ei koskaan ole ollut mitään epäilystä, ei koskaan mitään ristiriitaa, ei koskaan mitään pahaa. Siihen jumalkäsitykseen ihminen tulee. Hän huomaa silloin kuinka totta oli, mitä esim. Kristus sanoi: »Jumala antaa aurinkonsa paistaa sekä hyville että pahoille.» Jumala ei nimitä ketään pahaksi eikä ketään hyväksi. Olisiko Jumala alempi kuin hänen oma aurinkonsa, joka meille antaa elämää, lämpöä, valoa? Jos me kutsumme itseämme tai toiset meitä kutsuvat pahoiksi, mutta yhdessä menemme auringonpaisteeseen, lämmittää se kaikkia samanlaisesti. Me voimme olla suuria rikoksentekejiä ja voimme langeta polvillemme auringon eteen ja se meitä lämmittää eikä tee mitään eroa välillämme. Jumalan rakkaus ei katso näköä, vaan se kaikkia, hurskaita niinkuin syntisiä, rakastaa yhtäläisesti, sen silmissä ei ole mitään epätäydellistä.

Suuri elämä, joka on kaiken takana, ei estä meitä pahaa tekemästä. Me kyllä koetamme estää toisiamme, kun joku tahtoo pahaa tehdä. Jumalallinen elämä antaa meidän olla pahoja, antaa meidän tehdä pahaa. Siitä saamme itse kokea seuraukset. Luonnonlait tuottavat meille kärsimystä, mutta ne kasvattavat. Kun me niitä vastaan rikomme tietäen tai tietämättämme, kutsumme esiin leikkuumiehen, joka tulee ja leikkaa meiltä pois pahan, mutta ei loukkaa eikä estä meitä silti vaan antaa meille täydellisen vapauden.

Ja kun sisässämme selviää ja tulee eläväksi tämä uusi Jumala, joka on kaikkialla, silloin me ymmärrämme ihmeellisen mysterion. Me ymmärrämme, mitä Kristus tarkoitti puhuessaan syntien anteeksi antamisesta. Me luulemme tavallisesti että tällä tarkotetaan Jumalan antavan meille syntimme anteeksi. Mutta mitä syntejä Jumala antaa anteeksi? Emme me ole mitään syntiä tehneet Jumalan edessä. Jumala ei meitä pidä syntisinä, Jumalalla ei ole mitään anteeksi annettavaa, me emme millään tavalla voi rikkoa Jumalaa vastaan, me emme voi tehdä itseämme suuriksi tai pieniksi jumalallisen elämän silmissä. Jumalaa vastaan ei ole koskaan rikottu; Jumala aina rakastaa.

Mutta mitä on syntein anteeksi antamus? Se on asia, joka tapahtuu meidän kesken ilmenneessä elämässä. Kun me tulemme Jumalan tuntoon, kun jumalallinen elämä tulee meissä eläväksi, silloin se elämä käskee meitä siunaamaan ja anteeksi antamaan. Muuta me emme osaa tehdä. Me siunaamme ja annamme anteeksi. Jos siis ihminen, joka tuntee itsensä syntiseksi ja huonoksi, ihminen, jonka sisässä on ristiriitaa ja sielullista tuskaa, tulee meidän luoksemme, niin me voimme hänelle antaa synnit anteeksi, sillä me voimme omalla olemuksellamme paljastaa hänelle sen totuuden, että Jumalan kanssa on rauha. Mestari-olento, ihminen, jonka sisässä on Jumala elävä, vaikuttaa aina nostavasti ja puhdistavasti ihmisiin. Hänen olemuksensa on ihmeellisen rauhottava. He juoksevat hänen luoksensa, kertovat hänelle syntinsä, erehdyksensä ja pahuutensa ja hän sanoo: »sinun syntisi on sinulle anteeksi annettu». Hän antaa anteeksi, hän osaa heitä rakastaa, vaikka he ovat huonoja, ja he tuntevat, että hän rakastaa. He tuntevat nousevansa ja puhdistuvansa hänen edessään. Vaikka heidän syntinsä olisivat veripunaiset, he tuntevat, että Mestarin edessä ne tulevat lumivalkeiksi. Hänen rakkautensa pesee heidät puhtaiksi, he tuntevat, että heissä todella ei olekaan mitään syntiä. He näkevät Jumalan.

Tämä on ihmeellinen sielun totuus, jonka Kristus tahtoo opettaa. Silloin on Jumalan valtakunta maan päällä, silloin toteutuu hyvän valtakunta, kun me opimme antamaan synnit toisillemme anteeksi, kun opimme siunaamaan toisiamme.

Ja oppiakseen tämän läksyn, tulee ihmisen, niinkuin sanoo sama Mestari, ottaa risti päällensä. Koko tämä elämä, jota olen kuvannut, näyttäytyy henkisesti katsoen näin: ihmissielu kulkee tiellä ja kantaa olallaan mustaa ristiä. Hän kantaa ristiä kulkien »pääkallonpaikkaa» kohti. Ja kun ihminen kantaa tätä ristiä ja ymmärtää iloita, silloin siitä ristikstä, sen keskeltä kasvaa ruusuja. Siitä kasvaa rakkauden ruusu, joka tekee ristin keveäksi ja ihanaksi. Tätä tarkoitti Mestari Rosencreutz, kun hän puhui ruusuristikstä ja perusti ruusuristin veljeskunnan.

OOOO

IV.

ÄLYLLINEN JA SIVEELLINEN PUHDISTUS.

Jos otamme matemaattisen totuuden esim. $2 \times 2 = 4$, niin sitä tuskin voi esittää muulla kuin aivan yksinkertaisella selvällä tavalla: $2 \times 2 = 4$. Vaikka koettaisimme olla runollisia, saisi siitä tuskin enempää irti. Sitävastoin käytännölliset tosiseikat ovat toista laatua. Jos sanomme: tuo ihminen on hyvä, voimme sitä seikkaa kuvata eri tavoilla ja näyttää erilaisilla esimerkeillä, millä tavalla hänen hyvyytensä ilmenee. Ja koska ei ole sen käytännöllisempää asiaa kuin totuuden etsintä ja totuuden löydäntä, niin se luonnollisesti on asia,

jota voidaan tyhjentymättömän monella tavalla katsella ja esittää. Kun ihminen etsii totuutta, etsii Jumalaa, niinkuin myös voimme sanoa, silloin tämä etsiminen tietenkin tapahtuu koko hänen sielullaan, koko hänen henkensä voimalla, sillä ihmisellä ei ole toivoakaan löytämisestä, ellei hän koko sydämellään ja voimallaan etsi; mutta kun hän etsii, käyttäen ajatustaan ja järkeään, voimme erottaa eri askeleita hänen etsimisessään, eri jaksoja, ja kuvailla niitä eri tavalla. Tänään ja seuraavissa luennoissa tahdomme puhua kolmesta jaksosta totuuden etsijän elämässä, jotka voidaan selvästi erottaa toisistaan, olkoon että ne jyrkästi kehittyvät toinen toisensa perästä tai että ne kehittyvät limittäin.

Ensimmäinen jakso totuudenetsijän elämässä, jos hän on nykyaikainen ihminen, joka ajattelee ja käyttää järkeään, on se periodi, jolloin hänen älynsä ja järkensä on etualalla ja vaikuttaa voimakkaammin, jolloin hänen intelligenssinsä varsinaisesti tekee työtä. Tämä on hänen tieteellis-filosofinen etsimisensä. Hän alkaa kysymällä itseltään: mitä on totuus? Hän ei tyydy mihinkään vastaukseen, minkä hän on saanut ympäriltään tai kasvatuksen kautta. Hän ei tyydy mihinkään auktoriteti-uskoon, jota häneen tavalla tai toisella on tyrkytetty. Hän ei ota mitään ennakolta uskoakseen vaan hän todella vakavasti kysyy, onko totuus olemassa, onko Jumala olemassa, mikä on totuus? Ja kun hän tämän kysymyksen tekee järjellään, silloin on luonnollista, että hän aikoo järkeään käyttää — että hän pinnistää järkeään ja ymmärrystään niin paljon kuin mahdollista etsiessään totuutta. Hän etsii tätä totuutta sillä tavalla, että hän tutustuu erilaisiin maailmankatsomuksiin ja elämänkäsityksiin, joita nykyaikana on hänellä tarjona. Hän tutustuu niihin ja arvostelee niitä omantuntonsa ja tietonsa kannalta, ja kun hän tällä tavalla filosofisesti tutkii ja ajattelee, hän lopulta tulee siihen johtopäätökseen, että hän totisesti ei tiedä mitään. Tämä on ensimmäinen askel totuudenetsijän elämässä. Hänen täytyy välttämättä tulla siihen kohtaan, että hän koko olemuksellaan, järjellään, ajattelevalla minuudellaan tunnustaa: minä en totisesti tiedä mitään. Hän on tutustunut kaikenlaisiin oppeihin, on kuullut monelta ihmiseltä, kuinka tämä ajattelee. Hän on koettanut katsella asioita monelta puolelta ja lopuksi huomannut, että hän ei tiedä mitään, ei tiedä mitä uskoa. Hän ei tiedä ollenkaan mitään. Ihmiset sanovat toiset toisella, toiset toisella tavalla, toisten mielestä ihminen on kuolematon, toisten mielestä kuolevainen, toisten mielestä on Jumala olemassa ja on sellainen ja sellainen, toisten mielestä ei Jumalaa ole. Hän ei voi mitään sanoa, hän työskentelee järjellään ja älyllään, mutta ne eivät vastaa mitään, ei mitään muuta kuin: minä en tiedä mitään. Tämä on viisauden alku, ensimmäinen askel totuuden tietämisen tiellä, että ihminen tietää, ettei hän tiedä mitään. Tämä on Sookrateen vanha neuvo. Sookrates kulki ympäri ja keskusteli kaikenlaisten ihmisten kanssa ja näytti heille, että he olivat samassa tilassa kuin hän itse sanoi olevansa, sillä Sookrates todisti ja näytti, että heidän täytyi tunnustaa: minä en tiedä mitään. Sookrates omalla omituisella opetustavallaan sai ihmiset näkemään, etteivät mitään tienneet. Monet luulivat tietävänsä, mutta Sookrateen käsissä riisuttiin alastomiksi ja huomasivat, etteivät mitään tienneet. Tällainen työ on ihmisen tehtävä itsensä kanssa. Jollei ihmisellä ole ketään Sookratesta luonaan, joka häntä tällä tavalla pyörittää ja pinnistykseen pistää, niin hänen on tehtävä se työ itse itsensä kanssa. Hänen täytyy itse viedä itsensä siihen umpikujaan, josta hän ei edemmäksi pääse ja jossa hänen täytyy tunnustaa: minä en tiedä mitään. Jos ihminen silloin on ilman sitä runollista temperamenttia, taiteellista vaistoa, josta ensi luennossa oli puhe, hän hylkää koko totuudentuntemisen, väsyä siihen ja sanoo: ihminen ei *voi* tietää mitään. Huomaamatta hän nojautuu ja tyytyy ensimmäiseen löytöönsä eikä mene edemmäksi. Hän teki ennenaikaisen johtopäätöksen. On paljon ihmisiä, jotka ovat tällä kannalla, sekä oppineiden että oppimattomien joukossa. Oppineiden tie on voinut käydä toisia uria myöten, mutta molemmat ovat tulleet siihen, etteivät he mitään tiedä ja silloin tehneet johtopäätöksen, ettei voi tietää mitään. Tätä kutsutaan agnostisismiksi ja on se itse asiassa hyvin rohkea väite, vaikkeivät agnostikot itse sitä huomaa. Sama on laita monen monen uskovaisten. Kun heitä lujasti ahdistetaan, he ehkä puoleksi huomaamattaan laskevat itsestään sellaisen lauseen: ihminen ei voi mitään tietää. Siihen ihminen aina turvaa, sillä ihmisen koko olemus on pohjaltaan järkeä, ja ihminen välttämättä tahtoo tietoa. Hänen koko olemuksensa on tietoon pyrkimistä. Kun hän näkee tai luulee, ettei itse voi enää edetä mihinkään, hän sanoo: ihminen ei voi enempää tietää. Sillä tavalla hän on tyydyttänyt sielunsa tarpeet ja luulee tyydyttävänsä toistenkin tarpeet. »Olkamme rauhalliset, me emme voi mitään tietää, siinä kylliksi!» Tähän jäävät ne, joiden järki väsyä, joilla ei ole sitä runollista vaistoa, joka veisi heitä edemmäksi.

Mutta ne, jotka pääsevät tämän kohdan yli, saavat järkensä valistetuksi. Heidän järkensä herää uudella

tavalla, heissä todella tapahtuu herämys. Suuren älyllisen työn perästä tämä herämys tulee, kun ihmisellä on ollut apunaan taiteellinen aisti, joka tekee hänen työnsä todella sielukkaaksi ja henkeväksi. Hänen järkensä äkkiä valistuu ja hän saa tietää ihmeellisen asian. Minkä? Tämän hän näkee älyllisessä herämyksessään: on olemassa elämä kaikkien ilmiöiden takana, yhtenäinen elämä. On olemassa ykseys moninaisuuden takana. On olemassa ääretön avaruus, johon korkeimmatkin auringot häviävät. Elämä on täynnä ilmiöitä, mutta elämä itse on pohjaton. Elämä on rajaton verrattuna ilmiöihinsä, jotka ovat rajallisia. On olemassa ikuinen elämä kaiken yläpuolella, elämä, jota ihmiset nimittävät Jumalaksi. Tämän yhtenäisen elämän ihminen älyllisessä herämyksessään tajuaa ja näkee. Mahdotonta on kuvata sitä fyysisillä sanoilla ihmiselle, joka ei ole sitä kokenut, hänen täytyy ponnistaa, kunnes hän saa kokemuksen siitä. Hänen täytyy ponnistaa koko sielullaan, ja varmasti tulee päivä, jolloin hänen ymmärryksensä herää ja näkee: »minähän en ole olemassa erityisenä oliona, vaan olen yksilöllinen ilmennys äärettömästä elämästä. Olen vain pisara merenpinnalla.» Ihminen aivankuin näkee ulos äärettömyyteen, näkee Jumaluuden suuren pimeyden, joka itseensä kätkee kaiken valon. Hän ymmärtää, mitä vanhat salatieteelliset maailmanselitykset tarkoittavat, kun ne sanovat: valo on syntynyt pimeydestä; kun raamatussakin kerrotaan, että syvyys ja tyhjyys oli ensin ja sitten vasta tuli valo. Kun ihminen täten huomaa olevansa pieni osa suuresta kokonaisuudesta, huomaa, että kaikilla olennoilla toisin sanoen on yhteinen alkuperä eli isä, täytyy hänen samalla myöntää, että kaikki ihmiset ja elävät olennot suuren Elämän lapsina ovat keskenään veljiä. Hänen järkensä sanoo hänelle vastustamattomalla selvyydellä: »sinä olet atomi maailmankaikkeudessa, elämän äärettömässä valtameressä, niinkuin kaikki muut ovat atomeja. Sinä et ole ihmeellisempi kuin mikään muukaan atomi tässä kaikkeudessa eikä mikään muu atomi ole äärettömyyden ja iankaikkisuuden kannalta ihmeellisempi kuin sinä olet. Sinä olet vain yksi pyörä, ihmeellisessä koneistossa, sinä olet vain omalla paikallasi, kohdallasi välttämätön atomi, tässä atomien meressä mutta matonen maassa on aivan yhtä välttämätön ja salaperäinen ilmennys kuin sinä olet; ja jos on olentoja, korkeampia ihmisiä, enkeleitä, jumalia, luoja, niin ne ovat myös atomeja iankaikkisuuden ja äärettömyyden rinnalla. Ne ovat myös sinun veljiäsi.» Luonnollista on, että kun ihminen järjessään tämän totuuden älyää, hän samalla ymmärtää, että totuus oikeastaan häntä velvottaisi. »Me ihmiset olemme veljiä, mutta emme elä kuin veljet! Koska minä nyt tämän tajuan, pitäisi ehkä minun —?» Kuitenkin ihminen voi jäädä tälle kohdalle. Hän on löytänyt suuren totuuden, mutta taas on kohta tullut, että hän voi jäädä paikoilleen. Hän on totuuden nähnyt ja voi sitä toisillekin neuvoa, toisiakin houkutella sitä näkemään, mutta hän voi antaa sen jäädä itselleen älylliseksi voitoksi eli saavutukseksi. Hän pysyy silloin intellektualistina, joka on nähnyt Jumalallisen Elämän kaiken takana, mutta samalla nähnyt oman mitättömyytensä, kykenemättömyytensä, pienuutensa. Hän ei mitään kykene tekemään, hän elää vain mukana niinkuin pisara meressä. Hän kätkee tämän tiedon käytännöllisesti itseensä, hän on löytänyt helmen, mutta kätkee sen peltoonsa. Hän on saanut »leiviskän», mutta kaivaa sen maahan. Mitä hän voi tehdä? Hän ei voi maailmaa muuttaa, ei saada sitä paremmaksi, ei ihmisiä veljellisemmiksi keskenänsä.

Mutta jollei hän tälle kohdalle jää, jos hän tahtoo mennä eteenpäin tästä herämyksestä, jos hän tuntee sisässään: »minä tahdon maksaa paljon, jotta totuus, jonka olen nähnyt, tulisi minussa eläväksi», silloin hän voi ottaa seuraavan askeleen edemmäksi ja joutua uuteen jaksoon eli kehityskauteen totuuden etsimisessä.

Sen sijaan, että hän vain alhaaltapäin katselisi ihmeellistä totuutta, hän silloin antaa totuuden jumalallisen elämän virrata itseensä. Muistattehan, mitä tässä mainittiin eräässä äskeisessä esitelmässä, että ihminen on aineellisessa ilmennyksessään munanmuotoisen auran sisäpuolella, mutta että hän todellisessa itsessään on tämän munanmuotoisen auran ulkopuolella. Aura on hänen Itsensä sisässä, Itsenä hän ei istu sen auran keskellä; siinä on ainoastaan hänen yksilöllinen ilmennyksensä. Itse hän jumalihmisenä on auransa ympärillä, ulkopuolella, aineettomuuden maailmassa. Kun nyt ihminen näkee älyllisesti, että elämä on yhtenäinen, että Jumala on iankaikkinen ja ääretön salaisuus kaikkien ilmiöiden takana, niin hän itse asiassa ottaa vastaan älyllisen vaikutuksen omasta Itsestään, siitä äärettömästä Itsestä, joka on hänenkin oma Itsensä, vaikka se on hänen persoonallisen ja yksilöllisen ilmennyksensä eli auran ulkopuolella. Mutta jos hän tahtoo, että ääretön iankaikkinen elämä virtaisi hänen sisälle ja ilmenisi hänessä, niin hänen täytyy ottaa vaikutuksia siltä Itseltä, joka on yhtä Äärettömyyden kanssa, toisellakin tavalla kuin älyllisesti. Hänen täytyy antaa tuon äärettömän elämänsä tunkeutua häneen niin, että se täyttää myös hänen tunne- ja

tahto-elämänsä. Kun hän vakavasti tahtoo edetä älyllisestä näkemyksestä eli »heräämisestä« »vanhurskauttamiseen», silloin hänen täytyy tahtoa, että totuus, minkä hän on älyllisesti nähnyt, ilmenisi koko hänen yksilöllisessä ilmennyksessään, täyttäisi hänet ja tulisi siis ilmi hänen personallisessa elämässään. Toisin sanoen on teoissa toteutettava, mikä ajatuksissa on ihanteena. Tämä ei ole leikintekoa, sillä ihanteen toteuttaminen tässä tapauksessa on itse Jumalallisen Totuuden toteuttamista. Ennenkuin se voi tapahtua, täytyy ihmisen tahtoa — ja hän voi tahtoa, jos hänellä on taiteellinen vaisto — että hän voisi elää veljellistä elämää. Hänen täytyy ajatella omaa personallista elämäänsä ja millä tavalla hän voisi sitä muuttaa, mikä siinä sotii veljeyttä vastaan, mikä on alhaista, puutteellista tai rumaa. Hänen täytyy itse näitä asioita miettiä. Erehtyvät ne ihmiset, jotka ottavat jonkun opettajan itselleen ja noudattavat hänen käskyjensä ja menettelevät sokeasti niiden mukaan, sillä tässä varsinaisesti tarvitaan ihmisen omaa työtä, jos hän tahtoo edetä totuudenetsimisen tiellä. Hänen ei pidä eikä hänen tarvitsekaan sokeasti kulkea kenenkään neuvojen mukaan vaan hänen pitää itse omalla ymmärryksellään, omalla parhaimmalla taidollaan pohtia asioita, jotka häntä itseään koskevat. »Mikä minun sieluni pelastaa vaaroista, millä tavalla minun pitäisi muuttaa elämäni, että siitä olisi hyötyä kanssa-ihmisilleni, miten voisin elää niin, etten loukkaisi veljeyden periaatteita?» Näin hän kysyy itseltään ja ymmärtää, että voidakseen olla todellinen veli kaikkien kanssa täytyisi hänen osata rakastaa, aivan pohjattomasti rakastaa. Mutta vaikei hän sitä osaisi, hän kuitenkin tahtoo pyrkiä. Tämä on juuri tärkeä kohta, että ihminen tahtoo pyrkiä ja vaikkapa vähässä muuttaa elämäänsä. Hän esim. päättää: »nyt en tahdo enää tappaa eläimiä enkä tehdä niin, että toisten täytyy tappaa minun takiani. En siis syö lihaa, en mitään sellaista, jonka vuoksi eläimiä tapetaan.» Leo Tolstoi, tuo suuri ihmeellinen mies, joka todella etsi ja pyrki, sanoo: ensimmäinen ehto, kun ihminen tahtoo tulla hyväksi, on, että hän tulee kasvissyöjäksi, sillä kuinka ihminen voisi alottaa väärästä kohdasta ja tulla hyväksi, samalla kun hän tahraa käsiään verellä.

Mainitsen tämän esimerkkinä, mutta en tarkoituksessa ketään loukata. Kukin ihminen itse päättää sisässään kaikista kysymyksistä oman elämänsä suhteen, ja se on hänen yksityinen asiansa Jumalan kanssa. Emme voi tuomita ketään. Emme voi sanoa, kun näemme jonkun syövän lihaa: »Ah, hän on mahdoton, hän ei kykene elämään veljellisesti.» Meidän kädessämme ei ole veljeyden mittapuu. Kun ihminen on vakava pyrkimyksessään, on hänen yksityinen asiansa, mistä kohdasta hän alottaa. Ihmisellä on laki itsessään, sanotaan raamatussa. Hän on itselleen laki. Laki on kirjoitettu hänen sydämeensä ja hän itse ymmärtää, mitä hän itseltänsä vaatii. Kun hän vilpittömästi tahtoo edetä veljellisyyden tiellä ja kun hän ajattelee ihanteena, että voisi palvella ihmiskuntaa ja maailmankaikkeutta, sen onnea ja edistystä, mitään itselleen pyytämättä, silloin hän on oikealla. Ihmisen on niin yksinkertaista tuntea, niin helppoa arvostella omaa itseään. Hän kysyy itseltään: mitä minä tahdon? ja vastaa siihen aivan rehellisesti ja vilpittömästi. Aivan välttämätöntä totuudenetsijälle on, ettei hän tee mitään ilvettä itsensä kanssa. Siinä kohdassa ihmiset erehtyvät, että usein ovat sokkosilla itsensä kanssa. Totuudenetsijälle ei sellainen kelpaa, hänen täytyy seisoa alastomana itsensä edessä. Mutta kun hän löytää itsestään vilpittömän tahdon edetä veljeyden tiellä, silloin totisesti hän etenee ja älyllinen totuudennäkemyksensä muuttuu hänessä siveelliseksi elämänvoimaksi — ja ihmiselle tapahtuu uusi kokemus.

Hän näkee nyt, hän tuntee nyt, kuinka se suuri elämä, jonka hän on järkensä silmällä nähnyt ja johon hän uskoo, mahtavana voimana virtaa hänen sieluunsa. Hän tuntee kuinka avaruuden äärettömyydestä elämän henki liitelee hänen sieluunsa ja kuinka ikuisuuden syvyydestä elämän lähdevesi pulppuaa hänen sieluunsa. Nyt hän tietää aivan uudella tavalla että me muodostamme yhden suuren kokonaisuuden, että me totisesti kaikki olemme saman isän lapsia, sillä hän tuntee olevansa yhtä kaikkien kanssa. Se suuri elämä, joka oli hänelle ainoastaan älyllinen todellisuus, muuttuu eläväksi todellisuudeksi ja selvittää hänelle elävän kokemuksen avulla, mitä on rakkaus. Silloin kun hänelle tapahtuu tämä ihmeellinen hetkellinen uudestasintyminen, silloin hän tietää mitä rakkaus on siitä yksinkertaisesta syystä, että hän sillä hetkellä rakastaa kaikkia, ja samalla hän ymmärtää koko olemuksellaan, ettei ole muuta vapahtajaa olemassa kuin Jumala. Hän ei voi itse itseään vapahtaa eikä tehdä itseään hyväksi — kuinka hän kuolevainen ihminen voisi itseään pelastaa ja millä voimalla? Ei, vaan se ääretön voima, se suuri ihmeellinen, yhtenäinen elämä, joka on kaiken takana, se hänet täyttää, se hänet puhtaaksi pesee. Se on rakkaus ja se opettaa häntä rakastamaan. Sen avulla, sen täyttämänä hän osaa rakastaa. Se yksin, Jumala itse, on pelastaja, vapahtaja.

Kaikki teologiset riidat ja kiistat Jumalan armosta, ihmisen omasta voimasta j. n. e. tulevat aivan arvottomiksi hänen silmissään. Ihmiset, jotka eivät asioista tiedä, saattavat niistä puhua, mutta kun ihminen itse tietää, kun hän on itse kokenut, mikä voima se on, joka hänet nostaa, mikä voima se yksin on, joka hänet tekee hyväksi, puhdistaa, täyttää rakkaudella kaikkea kohtaan, kun hän sen tietää, silloin hänen ei tarvitse riidellä kysymyksestä sellaisten kanssa, jotka eivät sitä tiedä. Yhdentekevää on, kutsuuko ihminen tuota voimaa Jumalan voimaksi vai kutsuuko hän sitä omaksi itsekseen, sillä totisesti se on hänen oma itsensä, joka asuu auran ulkopuolella, joka tulvaa häneen, mutta totisesti se samalla on itse ääretön elämä. Nimi on toisarvoinen asia eikä muuta sitä tosiseikkaa, että personallinen minä ei voi nostaa itseään, jollei se täyty elämällä, joka personallisesti katsoen tulvaa siihen ulkoapäin, tulkoon se sitten äärettömyydestä tai ihmisen korkeammasta itsestä, sillä käytännöllisesti katsoen nämä ovat yhtä.

Tällainen on toinen jakso totuudenetsijän elämässä. Ja kun hän on tähän kohtaan päässyt, ei hän tiellä enää pysähdykään, ei hän enää jääkään seisomaan vaan hän etenee itsestään eteenpäin ja hänen kokemuselämänsä yhä rikastuu. Päivä päivältä hän oppii selvemmin ja laajemmin rakastamaan. Päivä päivältä hänelle esiintyy uusia elämän ongelmia, jotka vaativat ratkaisua. Päivä päivältä hänen kykynsä niitä ratkaista kasvaa.

V. YLLAISTILLINEN ELÄMÄ.

Aiomme tänään jatkaa viime luentoa, joka jäi kesken siinä merkityksessä, että en ehtinyt kuvata kolmatta askelta totuuden etsijän tiellä. Tietysti askeleita tällä tiellä on useampia. Totuuden etsiminen ei loppu, ennenkuin ihminen on kehittynyt täydelliseksi Mestariksi, ja tietysti kehitystä on senkin jälkeen, vaikkei sitä silloin enää kutsuta totuudenetsimiseksi. Mutta totuudenetsimisen alkupäässä on ne kolme askelta, joista viime kerralla lupasin puhua ja joista en ehtinyt kuvata muuta kuin kahta.

Kuten muistatte oli ensimmäinen askel totuudenetsimisessä totuuden älyllistä etsimistä, joka päättyi sellaiseen huippukohtaan, että ihminen heräsi älyllisesti, jolloin ihminen ensin järkensä silmillä näki ja ymmärsi, että elämän moninaisten ilmiöitten takana oli olemassa yksi yhtenäinen elämä. Ihminen älyllisesti näki niin sanoaksemme Jumalan olemassaolon ja siitä johtuvan seurauksen, että kaikki ihmiset ovat tämän Jumalan lapsia ja siis ytimeltään yhdenvertaisia.

Tätä älyllistä heräämistä seuraa luonnollisesti velvollisuus toteuttaa sitä jumalallista yhtenäistä elämää, jonka ihminen näkee olevan kaikkien ilmiöitten takana ja piilevän hänessä itsessäänkin, toisin sanoen velvollisuus toteuttaa veljeys.

Sentähden totuudenetsijä, joka ei pysähdy älylliseen totuudenetsimiseen, yrittää elää veljellisesti. Hän koettaa järjestää omaa personallista elämäänsä niin paljon kuin hän osaa ymmärtämäinsä veljeysperiaatteiden mukaisesti. Näiden siveellisten pyrkimysten luonnollisena palkkana seuraa sitten toinen herämys eli uudestasyntyminen, joka ei ole enää älyllistä vaan siveellistä laatua. Ihminen silloin kokee kummallista ekstasia, jolloin jumalallinen elämä tulvaa hänen personallisuuteensa, tehden sen pyhäksi ja täyttäen sen suurenmoisella rakkaudella kaikkia kohtaan koko luomakunnassa. Se, joka on pyrkinyt veljellisyudessa eteenpäin, varmasti joskus on tehnyt tällaisen kokemuksen. Ennen hän ei ole osannut rakastaa, ei ole tuntenut yleis-inhimillistä, kosmillista rakkautta, vaikka hän on ymmärtänyt ja älynnyt sitä yhtenäistä elämää, mikä hänen sisässään voisi tuntua ja siinä on *de jure* vaikkei vielä *de facto*. Mutta noina ekstasin hetkinä hän tuntee voivansa rakastaa kaikkia, voivansa syleillä koko maailmaa. Näitä kokemuksia ihminen tekee pyrkiessään toisella tien kohdalla eteenpäin, ja ne kohoavat huippuunsa suurimmassa rakastamiskyvyssä ja voiman kokemuksessa, minkä ihminen voi saavuttaa.

Mutta nämä kokemukset ovat vain hetkellisiä ekstasi-tiloja. Ihminen ei vielä ole joka hetki sellainen. Hän tietää, mitä Mestarin rakkaus on, hän on saanut kokea, mitä on täydellisen ihmisen elämä, hän käsittää, että jos hän olisi täydellinen, hän joka hetki rakastaisi siten kuin hän rakastaa ekstasin hetkinä, ja koko hänen elämänsä olisi yhtä ainoata rakkauden unelmaa aamusta iltaan ja illasta aamuun. Ja tämä tieto velvottaa. Hänen velvollisuutensa on kehittyä siihen elämään, jossa hän aina voisi tuntea tuota ihmeellistä äidin eli Mestarin rakkautta kaikkia kohtaan. Hänen velvollisuutensa on siihen pyrkiä. Ja silloin hän ymmärtää tärkeän seikan. Hän ymmärtää, miksikä hänessä tämä rakkaus ei elä yhtämittaa. Hän ymmärtää sen riippuvan siitä tosiseikasta, että hän ei ole kyllin viisas. Hän ei voisi sitä rakkautta vielä käyttää. Jos se hänessä aina asuisi, mitä hän tekisi? Millä tavalla hän ihmiskuntaa auttaisi, millä tavalla hän rakastaisi, kuinka hänen rakkautensa ilmenisi?

Ekstasin hetkenä tai sen perästä on tavallista, että ihminen ajattelee: »oi, jos olisin rikas, jos minulla olisi kaiken maailman rikkauudet, niin minä auttaisin kaikkia, jotka tulevat tielleni ja kärsivät ruumiillisesti, — oi jos olisin rikas!» Mutta vähänkin asiaa punnittuaan hän huomaa, että sellainen ratkaisu olisikin humbugia, sillä silloin kaikkien muiden ihmisten pitäisi olla sellaisessa asemassa, että he kaipaisivat hänen rakkauttaan. Siis kaikkien muiden pitäisi olla köyhiä, puutteessa, hänen yksin rikas, jotta voisi näyttää heille rakkauttaan. Mitä tämä olisi muuta kuin humbugia? Minkätähden hänen pitäisi olla sellainen ihmeellinen olento, joka näyttäisi muille rakkauttaan? Ja mitä hyötyä toisilla olisi tällaisesta avunsaannista, joka tekisi tyhjäksi heidän oman yritteliäisyytensä, heidän omat ponnistuksensa?

Totuudenetsijä ymmärtää selvästi, että siihen päin ei ole pyrittävä. Hän ymmärtää, että luonnollinen taloudellinen ratkaisu on, että toinen ihminen ei tarvitse toisen apua suoranaisesti. Hän ymmärtää, että näitä kysymyksiä köyhyydestä ja rikkaudesta, aineellisesta puutteesta ja avuliaisuudesta pitää ratkaista siten, että olosuhteet maan päällä järjestetään niin, ettei ole köyhiä eikä rikkaita, ei puutteellisia eikä yltäkylläisiä. Ja näin ollen hänen täytyy osata näyttää rakkauttaan toisella tavalla: »jos oikein rakastan ihmisiä, pitää minun osata näyttää heille rakkauttani, vaikka olisin niin köyhä, etten voisi heille mitään aineellista apua antaa.»

Mitenkä sitten voidaan ihmisiä auttaa? Kaipaavatko ihmiset muuta kuin aineellista apua? Ei tosiaan ole muu tarve niin lähellä. On kyllä ihmisiä, jotka kaipaivat rakkautta ja hyvyttä; esim. jokainen sairas on kiitollinen toisen hyvyydestä; jokainen surun painama on kiitollinen siitä, että toinen ihminen osottaa hänelle myötätuntoa, osanottoa hänen surussansa, mutta usein on kuitenkin elämässä niin, että niillä ihmisillä, jotka ovat surullisia tai sairaita, onkin lohduttajansa. Sillä kaikkein enimmäkseen tietysti voi surevaa tai sairasta lohduttaa ja hänelle osottaa myötätuntoa sellainen, joka jo persoonallisesti häntä rakastaa ja ymmärtää hänen persoonallisia omituisuuksiaan. Sairas ihminen ottaa mieluummin vastaan hoitoa sen puolelta, joka häntä rakastaa kuin vento-vieraalta. Totuudenetsijä vetää näistä huomioistaan sen johtopäätöksen, että elämässä täytyy olla ala, jossa ihmiset todella kaipaavat apua ja jossa he eivät voi saada keltä tahansa apua, ei niiltäkään, jotka heitä rakastavat. Ja sellainen ala onkin. Mikä? Yleensä elämän tieto. Siinä ihmiset kaipaavat apua. Heillä ei ole tietoa siitä, mitä elämä on. Ihmiset eivät tiedä, ovatko he kuolevaisia vai ovatko he kuolemattomia olentoja. He eivät tiedä, elävätkö kuoleman jälkeen, ovatko täällä vain yhden kerran vai tulevatko useamman kerran tähän maailmaan. Ihmiset eivät ole osanneet ratkaista itse elämän kysymystä. He elävät tietämättömyydessä ja kaipaavat tietoa. »Siis», huudahtaa totuudenetsijä, »jos minulla olisi tietoa ja viisautta, silloin voisin ihmisiä auttaa.»

Ihminen, joka on tehnyt rakkauden ekstasin kokemuksia, hän kaipaa tietoa, ei itseänsä varten, vaan sentähden että hän muuten on hyödytön maailmassa, että hänellä ei ole maailmassa muuten mitään tehtävää. Hän tahtoo rakastaa ihmisiä, auttaa heitä ja olla hyödyksi ihmiskunnalle, mutta siihen kyetäkseen hän tarvitsee tietoa. Siveellisestä uudestasyntymisestä seuraa välttämättömänä vaatimuksena ja velvollisuutena totuudenetsijälle hankkia itselleen tietoa elämän ja kuoleman salaisuudesta.

Tämä tieto elämän ja kuoleman salaisuudesta, jota hän kaipaa ja jota hän tahtoo itselleen hankkia ihmiskunnan vuoksi, ei ole psyykillistä vaan henkistä laatua. Ei hän kaipaa yliaistillisia kykyjä, ei hypnotista

voimaa, ei tavallista selvänäköisyyttä, ei mitään hermoja kiihottavaa, vaan todellista tietoa siitä, onko mitään olemassa kuoleman jälkeen, onko totta, että on olemassa taivaita ja helvettejä, onko olemassa iankaikkinen elämä, onko totta, että ihminen syntyy monta kertaa maailmaan. Tätä tietoa hän tarvitsee, tätä henkistä tietoa elämän ja kuoleman salaisuudesta, toisin sanoen tietoa siitä, onko hän itse sellainen olento ihmisenä, että hän voi elää kuoleman jälkeen.

Millä tavalla hän voi tästä saada tietoa? Mitä tapahtuu kuolemassa? Aivan selvästi kuolemassa tapahtuu se, että fyysillinen ruumis jää elottomaksi. Jos siis ihminen on olemassa kuoleman jälkeen, on hän jokin muu kuin fyysillinen ruumis. Fyysillinen ruumis jää elottomaksi, se kuolee. Jos ihminen on sama kuin fyysillinen ruumis, ei hän ole olemassa kuoleman jälkeen. Mutta jos ihminen on olemassa kuoleman jälkeen, silloin hänen täytyy olla joku muu kuin fyysillinen ruumis, ja siinä tapauksessa on hän tämä muu nyt jo eläessään. Tämä on aivan selvää logiikkaa. Jos ihminen on olemassa kuoleman jälkeen ilman fyysillistä ruumista, täytyy hänen voida olla olemassa eläessäänkin ilman fyysillistä ruumista. Sille ihmiselle, joka tahtoo tietoa elämän ja kuoleman salaisuudesta, muodostuu aivan selvä problemi ratkaistavaksi. Hänen täytyy päästä tietoon siitä, voiko olla olemassa ihmisenä, vaikkei ole fyysillistä ruumista käytettävänä. Ja kun itse kysymys on selvä, on syytä toivoa vastausta.

Nyt tietysti kun ihminen asettaa ratkaistavakseen tällaisen problemin, hän joutuu tekemisiin yliaistillisen maailman ja tavallaan tuntemattomien voimien kanssa, sillä kuolemantakaiset asiat eivät ainakaan ole fyysilliselle silmälle näkyviä, vaan asettavat hänet yhteyteen psyykkilisen, yliaistillisen maailman kanssa. Hän saattaa nähdä näkyjä ja kummallisia unia, aavistaa asioita ja kehittyä erityisen herkkätuntoiseksi. Ja lopulta hän tulee sellaiseen kummalliseen kohtaan, että kokee olevansa ulkopuolella fyysillistä ruumista ja tietää elävänsä fyysillisestä ruumiista riippumatta.

Nyt meidän täytyy tätä kysymystä hieman tutkia, mitä se merkitsee ja kuinka se on ymmärrettävissä. Jokainen fysiologi ja jokainen psykologi, joka on tutustunut n. k. kokemuseräiseen sielutieteeseen, tietää että ihminen on olento, jossa sielulliset tajunnan ilmiöt käyvät käsi kädessä aineellisten ilmiöitten kanssa. Kun ihminen ajattelee ja tuntee, tapahtuu samalla vastaava aineellinen, muutamit sanovat sähköllinen ilmiö hänen fyysisessä koneistossaan, aivoissa ja hermostossa. Tämän nojalla materialistinen katsantokanta on tehnyt tuon tunnetun johtopäätöksensä, että koska kaikkia sielullisia ilmiöitä seuraa rinnakkain jonkinlaiset fysiologiset ilmiöt, ei ole ilman näitä fyysisiä eli fysiologisia ilmiöitä olemassa mitään tajunnallisia sieluilmiöitä. Sentähden sanovat materialistiset fysiologit ja kokemuseräiset psykologit, että ihmisen koko personallinen sielu-elämä sisältyy hänen ruumiilliseen elimistöönsä, ja lisäävät: kun te esim. tutkitte ihmisen unielämää, huomaatte, kuinka ihminen todella on riippuvainen aineellisesta koneistostaan, ruumiistaan, sillä unielämässä ihmisen tajunta siirtyy isoista aivoista pieniin aivoihin ja selkäyttimeen eikä siis unielämä saata olla persoonallisesti itsetietoisaa samalla tavalla kuin päiväelämä; isot aivot välittävät päivätajunnan sielullisia ilmiöitä, ja kun nämä isot aivot ovat horrostilassa (nukkuvat) ja tajunta on laskeutunut alaspäin pieniin aivoihin ja selkäyttimeen, niin ihminen ei ole sama itsetietoinen, tekojaan ja tunteitaan hallitseva olento kuin päivällä vaan hän muuttuu olennoiksi, jonka kaikki tajunnalliset elonilmaukset ovat sekasotkuisia tai ainakin toisten lakien hallitsemia kuin päivätajunnallisen itsetietoisuuden. Sentähden ihminen unessa saattaa menetellä toisin kuin päivätajunnassa. Unessaan hän saattaa tehdä hullunkurisia tekoja eikä ihmettele, että tapahtuu yhtämittaa mitä merkillisimpiä vaihteluita. Päinvastoin on ihmisen alitajunnalla, joka tulee näkyviin, kun päivätajunta laskeutuu aivokynnyksen alapuolelle, luonnostaan esim. dramatisoiva eli näytelmällinen kyky. Aivan yksinkertaisia fyysisiä ilmiöitä tulkitaan monimutkaisten unien välityksellä. Jos ihmisen nenän alle hänen nukkuessaan pistetään tuoksuvaa ruusu, hän alitajunnassaan, silloin kun se ottaa vastaan hermojen välittämän sanoman tuoksuvasta ruususta, selittää tämän draamallisesti unen muodossa esim. siten, että hän kävelee ihanassa ruusutarhassa. Ihminen on ikäänkuin paljon lapsellisempi, tyhmempi ja itsetiedottomampi olento unissaan, sanovat fysiologit, kuin päivätajunnassa.

Ja tietysti pitäisi niin olla kaikkien teorioiden mukaan, ellei olisi olemassa ihmeellinen tosiseikka, jota eivät fysiologit ja tavalliset kokeelliset psykologit saata ottaa lukuun, koska he yleensä eivät sitä tunne. Se ei ole siksi yleinen ilmiö, että jokainen nykyaikainen sielutieteilijä kohtaisi sitä luvuissaan tai empiirisissä

tutkimuksissaan. Mutta ilmiö on olemassa ja se ilmiö on, että ihminen uni-elämässään saattaa olla aivan sama olento kuin päivällä, saattaa tuntea itsensä aivan samaksi ja olla yhtä itsetietoinen ja yhtä vapaa kuin päivätajunnassaan sekä ulkomaailman että omien sielullisten tajuntatilojensa suhteen, saattaa siis yhtä paljon hallita itseään ja olla itsensä herra unessa kuin päivällä. Minä tunnen ihmisiä, joille tällainen unitila on aivan luonnollinen. He nukkuessaan kummallisella tavalla jatkavat päiväelämäänsä, liikkuvat keveämmin ja nopeammin, mutta toimivat muuten samalla tavalla kuin päivällä. Tietysti tämä tapahtuu sielullisesti, ruumiillisesti he eivät saata toimia samalla tavalla. Uni-elämässään, vaikka ovat mielestään aivan hereillään, eivät voi esim. nostaa fyysillisiä huonekaluja, mutta muuten ovat kaltaisiaan, puettuja niinkuin päivällä, tunteiltaan ja ajatuksiltaan samoja.

Tällaisen unitilan pitäisi tietysti fysiologien ja tavallisten kokeellisten psykologien mielestä olla aivan mahdollon, sairas, epänormaali, sillä eihän ihminen sellaisessa tilassa saata nukkua. Jos hän on sama kuin päivällä, täytyy hänen tajuntansa toimia isojen aivojen välityksellä. Vai olisiko hän niin epänormaalin olento, että hänellä pikku-aivot ja selkäydin olisivat samalla tavalla organisoidut kuin isot aivot? Ei, sillä tutkiessaan tiedemiehet voivat huomata, että hänen pikku-aivonsa eivät ole samanlaisia kuin isot aivot vaan ovat rakennetut niinkuin vastaavat elimet muilla ihmisillä.

Kuinka nyt tätä salaperäistä ilmiötä voimme ymmärtää ja onko tämä sitä yliaistillista tietoa, jota ihminen tarvitsee? Me voimme okkultisesti aivan hyvin ymmärtää, mistä ilmiö johtuu. Emme saata kumota sitä selvää lakia, jonka kokeelliset sielutieteilijät ovat keksineet, että sielulliset ja aineelliset ilmiöt käyvät rinnakkain, käsi kädessä. Laki kuin laki, jos kerran laki pitää paikkansa. Mutta mitä voimme okkultisesti huomata? Sen kummallisen seikan, että ihminen fyysisessä ruumiissa on muuta kuin vain — käyttäkseni vanhojen filosofien ja alkemistien lausetapaa — maata, vettä, ilmaa ja tulta. Hänen fyysillinen ruumiinsa on kokoonpantu paitsi niistä aineista, joita me fyysisillä aistimilla havaitsemme, sellaisistakin aineista, joita emme tavallisella fyysisellä silmällä näekään ja joita me okkultismissa eli salatieteessä olemme tottuneet kutsumaan eetteri-aineiksi. Nämä ainekset muodostavat aivan kuin näkymättömän puolen fyysisestä ruumiista. Ihmisen tajunta toimiessaan fyysisessä ruumiissa ja sen aivoissa ei ole ainoastaan fyysisten solujen välittämä vaan kulkee myös niihin sisältyvien eetteriainesten kautta. Siis ihmisen tajunnan välittäjänä on suurempi joukko aineellisia ilmiöitä kuin fysiologit tuntevat. Fysiologit ja kokeelliset psykologit tuntevat ainoastaan niitä ilmiöitä, joita he saattavat aistimilla ja koneilla havaita fyysisessä ruumiissa, mutta toinen puoli niistä ilmiöistä, jotka ovat ulkopuolella fyysisen aistihavainnon, jää heiltä huomaamatta. Kun ihminen ajattelee tai tuntee, ei siis tapahdu aineellinen parallelli-ilmiö yksinomaan karkeasti fyysisistä laatuja — ei siis vain sähkö-ilmiö, vaan myös värähtely hienommassa aineessa jota emme näe mutta jota kutsumme eetteriksi.

Tämä eetteri on nyt sitä laatua ja siinä suhteessa fyysilliseen ruumiiseen, että se saattaa siitä erkautua. Se saattaa epänormaalissa tapauksissa eristäytyä fyysisestä aineesta. Ihminen saattaa ikäänkuin jakautua kahtia fyysisesti. Yliaistillisten ilmiöitten esimerkkikokoelmiin on kerätty useita sellaisia tapauksia, että sama ihminen on nähty kahdessa paikassa yhtäaikaan. Niinkin selvä ilmiö kuin seuraava on näissä kokoelmissa: opettajatar Emilie Sagée, joka kirjottaessaan taululla luokkansa edessä tyttöjen häntä katsellessa, oli samalla heidän nähtensä, kun joku ensin sattui huomauttamaan, ulkona puutarhassa kävelemässä. Tällaisia tapauksia on ja ne näyttävät meille objektiivisesti, että ihmisen fyysillinen olemus saattaa jakautua kahtia. Salatieteen kannalta muuten vanhastaan tiedetään, että ihmisen fysiologinen olemus saattaa näin jakautua. Ehdottomasti pitää paikkansa tuo laki, että sielullisia ilmiöitä vastaavat määrätty aineelliset ilmiöt, mutta itse aineelliset ilmiöt ovat kaksinaisia: fyysisiä ja eetterisiä ja saattavat ilmetä kahtena. Personallinen tajunta on vain toisessa paikassa. Jos personallinen tajunta on eetterisessä haahmossa, joka kulkee puutarhassa, silloin opettajatar seisossa taulun luona, on aivankuin hetkeksi poissa tajunnastaan. Mutta jos hän on itsetietoinen fyysisessä olemuksessaan, niin toinen puoli hänestä, joka on ulkona, on vain aineellinen ilmiö. Samalla tavalla ihmiset, jotka näkevät selviä unia siitä laatuja, josta äsken puhuin, että he ovat itsetietoisia ja hereillään ja saattavat nähdä oman fyysisen ruumiinsa, — ovat tietoisia haamussa eli kaksoisolemuksessa, sillä fyysillis-personallisesti itsetietoinen ihminen ei saata olla ilman fyysillis-eetteristä ainetta.

Tämä on ensimmäinen tosiseikka, minkä ihminen ymmärtää, joutuessaan tekemisiin yliaistillisen maailman kanssa. Hän ei voi olla toisessa maailmassa sama personallinen olento kuin hän on tässä ilman tätä fyysillis-eetteristä ainetta. Siis hän ei voi olla olemassa kuolemankaan jälkeen ilman fyysillis-eetteristä ruumista, joka välittää hänen personallista itsetietoisuuttaan, ellei hän muutu toiseksi olennoiksi. Ja minkä kokemuksen itse asiassa ne ihmiset tekevät, jotka ovat hereillään ja personallisesti oma itsensä ulkopuolella fyysillistä ruumista? He tekevät sen kokemuksen, etteivät tiedä minkälainen on ihmisen tila kuoleman jälkeen. He eivät tapaa kuolleita, ellei joku vainaja tule heidän luokseen puhumaan heille. Joskus kuollut sukulainen tai ystävä saattaa tulla heidän luoksensa, ja he voivat tietää, että hän on kuollut, he voivat puhua hänelle, mutta he eivät kykene itse lähtemään vainajien valtakuntaan, helvetteihin ja taivaisiin ottamaan selvää, kuinka siellä on. Tämän huomion he pian tekevät. He kyllä ovat päässeet ihmeelliseen tietoon siitä, että ihminen saattaa olla olemassa ulkopuolella karkeata fyysillistä välinettä, mutta he eivät saata päästä vainajien yhteyteen muutta mutkitta. Itse asiassa tämä ilmiö on epänormaali. Se on pohjaltaan aineellinen ilmiö eikä sellainen henkinen ilmiö, jonka tarpeessa totuudenetsijä on. Se ei anna hänelle sitä henkistä tietoa, jota hän kaipaa.

Sillä henkisen tiedon kaipuu on lyhyesti määriteltynä tämä: »onko ihminen toinen olento kuin fyysillisen ruumiin välityksellä ilmenevä personallisuus? Onko ihminen todella sellainen kuolematon olento, joka on olemassa kuoleman jälkeen? Missä ovat vainajat olemassa kuoleman jälkeen? Jos heitä on olemassa, täytyy elävässä ihmisessä jo piillä kuolemattomuuden siemen. Ja jotta ihminen eläissään voisi päästä tietoon vainajien oloilasta, täytyisi hänen tulla tietoiseksi siitä puolesta itsestään, joka on riippumaton fyysillis-eetterisestä personallisuudesta. Tämä on se henkinen tieto, jota totuudenetsijä kaipaa toisen herämyksen jälkeen.

OOOO

VI.

UUDESTASYNTYMINEN KRISTUKSESSA.

Puhuttiin viime kerralla siitä elämästä, jota salatiedettä harjottava ihminen saattaa elää ruumiin ulkopuolella. Mainittiin, että on ero tehtävä kahdenlaisen ruumiin ulkopuolella olon välillä. Toinen on oikeastaan fyysillisen ruumiin kahtiajakoa vain, toinen on varsinaista elämää ja oloa fyysillisen ruumiin ulkopuolella. Edellisenlaatuiseen elämään ruumiin ulkopuolella, joka perustuu fyysillisen ruumiin kahdistumiseen, on taipumusta herkkätuntoisilla henkilöillä, jotka luonnostaan ovat fyysillisesti mediumistisia, ja myöskin henkilöillä, jotka ovat salatieteilijöitä sillä tavalla, että vaikutin, joka heitä elähyttää, on uteliaisuus tai ainakin tiedonhalu, jota emme teosofeina saata täydellisesti hyväksyä. Kun näet ihminen on ulkona fyysillisestä ruumiistaan eetterisessä haahmossa, niin hänelle ei ainoastaan ole mahdotonta pyrkiä vainajien varsinaiseen valtakuntaan, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, vaan hän on myöskin altis samoille haluille ja himoille kuin fyysillisessä ruumiissaan ollessaan. Hän ei itse ole välttämättä siveellisesti eli moraalisesti parempi kuin päivätajunnassaan, ja on vielä lisättävä, että hän päivätajunnassaan ei tarvitse olla erittäin kehittynyt siveellisesti voidakseen saada aikaan tällaisia kaksistumisilmiöitä.

Kun n. 15 vuotta sitten erityisesti tutkin näitä asioita käytännöllisesti, näytettiin minulle esimerkeillä ero eetterisen ja varsinaisesti henkisen ruumiista ulkonemisen välillä. M. m. selveni minulle ero seuraavan tapauksen kautta. Eräs ranskalainen salatieteilijä, joka ei ollut teosofi eikä ollenkaan hyväksynyt teosofista liikettä, istui huoneessaan, luultavasti Parisissa, ja kirjotti kirjoituspöytänsä ääressä, joka oli akkunan luona. Vaikka hän muuten oli tavallisen ihmisen näköinen, kiintyi huomioni hänen silmiinsä, joissa paloi tumma, synkkä hehku. Kadulta kuului rattaiden ajoa ja hän kääntyi äkkiä katsomaan, aivankuin olisi aavistanut jotakin. Kadulta ajoivat vaunut ohi, niissä istui upea, kaunis nainen ja herrasmies. Silloin tämä ranskalainen

salatieteilijä tunsii voimakasta mielenliikutusta enkä minä ymmärtänyt muuta kuin että hän, joka nähtävästi oli rakastunut tuohon naiseen, äkkiä tuli mustasukkaiseksi sen takia, että vieras herrasmies ajoi vaunuissa naisen seurassa. Luultavasti hänellä oli syvempikin syy, minkätähden hän samassa menetteli niinkuin menetteli, mutta sitä en silloin osannut nähdä. Näin ainoastaan nämä selvästi näkyvät tunteet hänessä. Nyt hän heti heittäytyi pitkälleen sohvalleen huoneessaan, eikä kestänyt monta sekuntia, — niin harjaantunut hän oli tässä okkultisessa tempussa, — ennenkuin hän nousi eetterihaahmossaan fyysillisestä ruumiistaan ja kiirehti seinän kautta vaunujen jälkeen ja sisään vaunuihin. Hän tietysti oli aivan näkymätön niille, jotka vaunuissa ajoivat, mutta itse hän saattoi täydellisesti nähdä ja kuulla heitä. Hän oli heidän luonaan kuin fyysillinen olento ainakin, mutta näkymättömänä. Tämä näky vaikutti minuun erittäin inhottavasti ja ymmärsin selvästi, että tuo ei ollut korkeata okkultismia. Sehän oli kerrassaan salaisten voimien prostituoimista, niiden käyttämistä personallisiin tarkoituksiin!

Todellinen salatieteellis-henkinen oleminen fyysillisen ruumiin ulkopuolella on aivan toista laatua. Se on käyttäkseni muuatta raamatullista vertausta, joka mielestäni tähän kohtaan hyvin sopii, ottamista osaa kuninkaanpojan häihin. Te muistatte tämän Kristuksen vertauksen kuninkaanpojan häistä, joihin kaikkia kutsuttiin: ovella kuitenkin katsottiin, kuka on puettu häävaatteisiin, kuka ei. Ken ei ollut häävaatteisiin puettu, hän ei päässyt ovesta sisälle. Tämä on kirjaimellisesti totta salaisen maailman suhteen ja todellisen elämän suhteen ulkopuolella fyysillisen ruumiin. Jos ei ihminen ole riisunut päältään fyysillistä personallisuuttaan ja pukeutunut häävaatteisiin — tämä sana on sekä vertauksellinen että myöskin realistisesti tosi — ei hän voi astua sisään salaiseen elämään, todelliseen okkultiseen elämään ruumiin ulkopuolella. Sentähden hänen olemisensa siinä maailmassa, jota me kutsumme henkimaailmaksi, ja hänen kuulumisensa siihen maailmaan jäsenenä perustuu ja nojautuu siihen, että hänessä on herännyt uusi inhimillinen sielu, uusi personallisuus niin sanoaksemme.

Ja mikä voima se tämän personallisuuden saattaa herättää? Ainoastaan jumalallinen rakkaus ja sääli.

Kaikille teosofeille ja kaikille ihmisille, jotka tahtoisivat, että heidän elämänsä nukkuessaan — illan ja aamun välillä — ei menisi hukkaan, vaan jotka soisivat silloinkin elävänsä ja olevansa jollakin tavoin tietoisia, kaikkialla on aina viisaiden puolelta annettu se neuvo, että heidän ei pidä pyrkiä väkijäisesti itsetietoisiksi. Ei kenenkään pidä ajatella maatapannessaan: »jospa minä nyt olisin itsetietoinen ulkopuolella ruumiin, jospa voisin elää personallista elämää ja muistaa huomenna herätessäni, mitä olen tehnyt, missä olen liikkunut ja ollut yön aikana!» Ei kenenkään pidä ajatella näin, sillä kun näin ajattelee, on siinä personallinen ja itsekäs värähtely mukana, joka vaikuttaa, että kun poistuu fyysillisestä ruumiistaan, niinkuin jokainen ihminen yöllä poistuu, tulee vetäneeksi vähän eetteristä ainetta mukanaan. Tämä pidättää ihmistä maanpöydässä eikä anna hänen henkensä kohota asianomaiseen olotilaansa. Sitä vastoin meidän kaikkien, jos tahdomme kehittyä henkisessä ja salatieteellisessä elämässä, pitää ajatella kun laskeudumme levolle: joko ylimalkaisesti »jospa minua voitaisiin nyt yöllä käyttää hyvän palvelukseen ja rakkauden töihin, ei ollenkaan niin, että minun tarvitsisi siitä mitään tietää, että minulla pitäisi olla siitä mitään muistoa herätessäni aamulla, vaan ainoastaan niin, että voisin jotakin hyvää tehdä. Tahdon antaa itseni rakkauden palvelukseen — jospa voisin jotakin hyvää tehdä!» — tai sitten, jos tiedämme erityisen henkilön, joka olisi lohdutuksen tai henkisen valistuksen tarpeessa, — »oi, jospa nyt nukkuessani voisin olla hänelle hyödyksi ja häntä auttaa.» Toinen tai toinen. Kysymyksessä pitää olla epäitsekäs personaton työ, ei mikään salatieteellinen voitto itselleen, ei mikään merkillinen tietoisuus eikä erityisiä okkultisia huomioita, joita voisi muistaa päivällä. Ja iloinen voi ihminen olla, jos hän saa niin nukkua, ettei »muista» mitään aamulla herätessään, vaan jos hänellä vain on hyvä olla ja ihana tunnelma sielussaan, sillä silloin häntä varmasti on voitu käyttää hyvän palvelukseen. Muuta meidän ei pidä toivoa. Kaikki salatieteelliset kyvyt ja okkultiset voimat tulevat itsestään, kun niiden aika on, ja jos on tarpeellista. Meidän ei pidä toivoa muuta kuin että voisimme olla hyödyksi maailmassa.

Varsinaisessa elämässään ruumiin ulkopuolella ihminen on toinen olento. Hän on siinä tilassa niin suuressa määrin toinen olento, että miltei kauhulla tai vieromisella ajattelee fyysillistä käyttövälinettään, joka silloin merkitsee hänelle koko fyysillistä personallisuutta. Hän ajattelee: »tuo inhottava olento, joka on niin alhainen, että se elää tietämättömyydessä ja pimeydessä, tuntematta mitään korkeampaa, tuo on minun

vankeuteni.» Näin hän alussa ajattelee kokiessaan todellista elämää fyysillisen ruumiin ulkopuolella toisessa maailmassa. Vähitellen hänen fyysillinen persoonallisuutensa kehittyy sellaiseksi, ettei hänen tarvitse kauhulla sitä ajatella, — ja tietysti, ohimennen sanoen, hänen kauhunsu fyysillistä persoonallisuutta kohti ei merkitse, että meidän kannaltamme katsoen hänen päivätauinen persoonallisuutensa olisi mikään huono tai ala-arvoinen persoonallisuus; se on tietysti fyysillisesti katsoen sangenkin valistunut, mutta salatieteilijän itsekritiikki tapahtuu henkisen elämän kannalta.

Voimme nyt syystä kysyä, mitenkä on ymmärrettävä, että uusi olento ihmisessä muodostuu. Mistä se uusi olento tulee, kuinka ihminen on toinen salatieteellis-yliaistillisessä elämässä kuin persoonallisessa elämässä? Kuinka tämä on ymmärrettävissä? Mistä se johtuu ja mitä se merkitsee? Muistatte, että eräässä näistä luennoista sanottiin, että ihminen oppiessaan vähitellen tuntemaan Jumalaa tulee lopulta siihen kohtaan, että hän näkee Jumalan kaikkialla. Ensin hän näki Jumalan minässä, sitten lähimäisessään, lopuksi kaikkialla, ja tämä kokemus, kun hän näkee Jumalan kaikkialla, on erityisen ihana autuaallinen kokemus, josta lähtien hänelle alkaa onnellinen elämä. Eräässä toisessa esitelmässä, kun totuuden etsimisen tietä kuvailtiin toiselta kannalta, sanottiin, että ihminen kulettuaan älyllisen heräyksen läpi tulee siveelliseen heräyukseen, jolloin suuri yhtenäinen elämä eli Jumala rupeaa liikkumaan ja tuntumaan ihmisen sisässä, niin että hän ei ainoastaan näe älynsä silmällä, että on olemassa yhtenäinen elämä, vaan että hän myös tuntee sen sisässään nostavana, puhdistavana voimana ja rakkautena kaikkia kohtaan.

Nämä mystilliset kokemukset, Jumala kaikkialla ja yhtenäisen elämän tunteminen, ovat itse asiassa samaa, vaikka kuvatut eri tavalla. Ja kun ihminen tekee tämän kokemuksen Jumalasta, että jumalallinen elämä, joka on kaikkialla, on myös hänessä, silloin hänessä, tosin alussa hänen itsensä tietämättä, sikiää uusi olento. Sillä tämä on hänen ensimmäinen varsinaisesti henkinen eli salatieteellinen kokemuksensa.

Nyt ymmärrämme, mitenkä tämä käy päinsä, jos muistamme seuraavia tosiseikkoja.

Tämä yhtenäinen elämä, jota kutsumme Jumalaksi, tämä suuri rakkaus ja armeliaisuus, tämä ihmeellinen voima, autuus, viisaus ja elämä kaiken ilmiöllisen olemisen takana, tämä on tajunta, jossa elävät kaikki ne ihmiset ja kaikki ne olennot, enkelit ja jumalat, jotka ovat kehittyneet niin pitkälle, että he ovat tulleet tästä yhtenäisestä elämästä tietoisiksi. Tässä eri nimillä, milloin Herraksi, milloin Kristukseksi j. n. e. kutsutussa tajunnassa he kaikki elävät. He ovat eri pitkällä kehityksessään tässä tajunnassa, he käsittävät sitä eri tavalla, ovat siihen eri määrässä uppoutuneet, ovat eri mitassa sillä täyttyneet, mutta siinä he kaikki elävät. Kaikki vihityt, Mestarit, jumalat ja niiden yläpuolella olevat olennot, jotka ovat todellisesti tietoisia jumalallisesta elämästä, elävät tässä tajunnassa. Eikä tämä jumalallinen elämä ole mikään »prinsiippi», mikään kylmä, personaton todellisuus, mikään koneellinen luonnonlaki, vaan elävä, persoonallinen todellisuus. Se on persoonallinen niiden olentojen kautta, jotka siinä elävät. Jumalallinen elämä on itsessään mittaamaton, ääretön, käsittämätön. Jokainen olento, joka siihen uppoutuu, joka sitä tajuaa, tulee osalliseksi siitä toisen olennon välityksellä. Me voimme jo paikallisesti ymmärtää, etteivät kaikki yksilö-tajunnat tässä suuressa elämässä ole vieretysten, vaan samassa paikassa; ne ovat aivan kuin yhtä. Siinä Kristustajunnan piirissä, johon yksilö joutuu, on ennestään olemassa toisia olentoja, ja heidän tajuntansa eli auransa vaikuttaa uuteen tulokkaaseen, tunkee häneen, niin että hän tulee siitä osalliseksi ja jumalallinen elämä, johon hän uppoutuu, ilmenee hänelle persoonallisena. Kaikki ihmiset, jotka ovat tehneet varsinaisia henkisiä kokemuksia, olkoot ne kuinka alkuperäistä laatua tahansa, ovat aina olleet huomaavinaan, että jokin olento täyttää heidän sielunsa. He kutsuvat sitä persoonalliseksi Jumalaksi. Täällä kristikunnassa sitä useammin vielä kutsutaan Kristukseksi. Sellainen ihminen, joka todella tekee henkisen kokemuksen, hän sanoo aina: »hengessäni tulen tekemisiin Kristuksen kanssa.» Tai jos hän käyttää toista nimeä, hän sanoo: »minä joudun yhteyteen Isän kanssa.» Mutta joka tapauksessa joku mystillinen olento aivan kuin ottaa hänet syliinsä. Tämä ei ole erehdystä. Tämä tunne on aivan oikea. Jumalallisessa tajunnassa on persoonallinen puoli edustettuna niiden olentojen kautta, jotka siinä elävät. Sentähden on aivan oikein sanoa, että kun kehitämme henkisesti, joudumme tekemisiin — yhteyteen — Kristuksen kanssa.

Nyt kutsutaan ensimmäistä suurempaa kokemusta tästä sisäisestä Kristus-elämästä ja mystillisestä

yhteydestä Jumalan kanssa, niinkuin tiedätte, Kristuksen syntymäksi ihmisen sisällä. On usein kysytty, mitä on tuo Kristuksen syntymä ihmisen sisässä, josta puhutaan teosofisessa kirjallisuudessa. Meillähän on korkeampi minä. Korkeampi minämmekö se syntyy ja tulee tietoiseksi? Minkätähden sitä kutsutaan Kristuksen syntymäksi? Aivan täydellä syyllä, kuten heti selitän. Korkeampi minä ja personallisuus on jokaisessa ihmisessä, mutta silta korkeamman minän ja personallisuuden välillä kulkee aivankuin sumun läpi, niin että ihminen tavallisessa minässään ei tiedä korkeammasta minästään. Eikä hän voi tietää sitä eikä se voi hänessä herätä eikä hän voi alkaa elää siinä, ennenkuin Kristus syntyy hänen sisässään. Mutta Kristustajunta ei voi syntyä, ennenkuin hän saa apua henkisen maailman puolelta. Kristusmaailman avulla tapahtuu puhdistus hänen personallisessa tajunnassaan, niin että silta personallisuuden ja yksilöllisyyden eli korkeamman minän välillä edes hetkeksi häipyä ja häviää. Ihminen ei voi omin voimin nousta personallisesta tajunnasta korkeamman minän tajuntaan. Hänen täytyy saada jumalallisen elämän puolelta se apu, että se täyttää hänet ja nostaa hänet ja puhdistaa hänet. Kun hän tämän kokemuksen tekee, silloin hän vaikkapa hetkeksi yhtyy omaan todelliseen minäänsä, korkeampaan minäänsä, ja silloin on Kristustajunta vaikuttanut hänen personallisuuteensa ja ikäänkuin syntynyt hänen sisäänsä. Ja vaikka ihminen ei aivan yksityiskohtia myöden tästä tietäisi, vaikkei hänellä olisi ollut sellaisia yliaistillisia kokemuksia, että hän varmasti tietäisi Kristuksen hänessä syntyneen, niin jos Kristus on ihmisessä edes sinnyt, jos Kristustajunta on sellaisessa suhteessa ihmiseen, että hän aivan kuin kantaa sitä sielunsa kohdussa, silloin on kuitenkin olemassa varma tunnusmerkki saman ihmisen personallisuudella. Ihminen, jonka sisällä vaikuttaa Kristuksen voima, hän on näet personallisessa tajunnassaan ehdottomasti hyvä, anteeksiantavainen ja rehellinen eikä koskaan tahtoisi mitään pahaa. Sentähden Kristus-kokemus on äärettömän tärkeä ihmisen koko kehitykselle. Sen perästä ihminen ei enää tahdo pahaa. Silti hän ei ole täydellinen olento. Päinvastoin vielä myöhemmin, kun Kristus hänessä varsinaisesti syntyy, hän syntyy tallissa, s. o. keskellä eläinten joukkoa, sillä hänen personallisuutensa on vielä eläimellinen. Sen voimat ovat näet kuin tuntemattomia luonnonvoimia, joita ihminen ei osaa käyttää hyvän palveluksessa. Kristuksen syntymän jälkeen alkaa totuudenetsijälle varsinainen elämäntaistelu. Hänen silmänsä aukenee uudella tavalla personallisuuden vaistoille ja haluille. Ennen, kun hänellä ei ollut Kristusta, hän ei osannut niitä arvostella muuten kuin käytännöllisen järjen kannalta ja avulla — sen mukaan, missä määrin ne olivat hänelle itselleen ja toisille personallisina olentoina hyödyllisiä tai vahingollisia, mutta nyt hän arvostelee niitä toisella tavalla. Hän tuntee, että hänen pitäisi kaikki voittaa eli paremmin: muuttaa kaikki salaisiksi taikavoimiksi. Hänen heikkoutensa sisältävät yhtä suuria mahdollisuuksia kuin hänen hyveensä. Kaikkien kykyjen arvotus on käytännöllisesti ratkaistava. Paheista on tehtävä portaita, joille ihmisveljet voivat astua matkallaan ylöspäin. Hyveistä on tehtävä loistavia tähtiä, jotka näyttävät ihmisille tietä pimeässä.

Tällä tiellä edetessään ihmisessä vahvistuu Kristus-voima ja henkisesti eli selvänäköisesti katsoen hänessä silloin kasvaa uusi olento, uusi ihminen. Tästä uudesta ihmisestä hän tulee tietoiseksi, niin pian kuin hänen itsetietoisuutensa voi vaikkapa hetkeksi siirtyä näkymättömässä maailmassa uuteen ihmiseen, häneen itseensä uutena ihmisenä. Vielä myöhemmin tulee hetki, jolloin tapahtuu se, mikä Uudessa Testamentissa kuvataan kertomuksella kasteesta. Ihminen käy itse asiassa läpi kaste-kokemuksen toisessa olotilassaan, ulkopuolella fyysillisen ruumiin, kaste-kokemuksen, jolloin Jumala eli näkymätön suuri elämä sanoo hänelle: »sinä olet minun poikani, ja minä rakastan sinua.» Tämä on ihmiselle mitä ihmeellisin kokemus ulkopuolella fyysillisen ruumiin. Silloin hän itse huomaa tosiaan olevansa toinen olento kuin hänen fyysillinen personallisuutensa. Ja silloin hän myös tietää olevansa tuon salaisen maailman kansalainen, ottavansa hääpukuun puettuna osaa kuninkaanpojan häihin ja kykenevänsä tekemään työtä näkymättömässä maailmassa.

Mikä on nyt hänen elämänsä sisältö, mikä hänen pyrkimyksensä, mihin hänen katseensa on suunnattu? Siihen että hän kehittyisi — käytän nyt sanaa, jolla on kummallinen, ehkä vähän epämiellyttävä kaiku meidän teosofien korvissa — että hän kehittyisi mediumiksi; ei mediumiksi kaikenlaisille astraalisille ja personallisille eli itsekkäille voimille, vaan Mestarin eli salaisen veljeskunnan eli Kristuksen eli Isän Jumalan mediumiksi ja välikkappaleeksi — kaikki nämä nimitykset tarkoittavat käytännöllisesti samaa asiaa. Hänen pyrkimyksensä ei ole tulla itse suureksi tietäjäksi tai ihmeelliseksi olennoksi. Hänen pyrkimyksensä on yksinomaan tulla sellaiseksi, että rakkauden ja totuuden voima voisi häntä esteettä käyttää. Hänen elämänsä

on suurta työtä, todellista työtä itsensä puhdistamiseksi ja voittamiseksi. Salatieteilijänä hän ei saa kehittyä ikäänkuin koneeksi, jota korkeampi voima ilman hänen myötävaikutustaan voisi käyttää ja panna liikkeelle, vaan hänen on tultava eläväksi palvelijaksi, raamatun nimityksellä »pojaksi talossa», joka aina tahtoo pienimmässäkään totella Isän käskyä, mutta ei ole orjan tasalla eikä kuin orja sokeasti, ymmärtämättä täytä isännän käskyjä. Pojaksi hänen tulee kasvaa, pojaksi, joka ymmärtää Isää hyväksi ja viisaaksi ja itse aina näkee, että mitä Isä käskyy, on oikeata ja välttämätöntä, ja heti ilomieliin täyttää isänsä pyynnön. Sellaiseksi hänen tulee kehittyä, ja sentähden hänen saavutuksiinsa kuuluu kaikenlaisten yliaistillisten voimien hankkiminen, mutta hän tietää nyt, mitä hänen tulee hankkia, millä tavalla ja miksikä.

Kauemmaksi meidän ei tarvitse seurata salatieteellistä kehitystä. Ymmärrämme jo selvästi, jos olemme käsittäneet, mitä on puhuttu, että opetuslapsen ihanne joka väikkyy meidän silmissämme todellisesti saavutettavana ihanteena, on siinä, että itse tulisimme niin itsettömiksi, vaikka samalla mitä todellisimmin omaksi itseksemme, että taivaallinen Isä eli Mestari eli Salainen Veljeskunta eli Kristus voisi esteettä meitä käyttää hyvän palvelukseen ihmiskunnassa.

OOOO

VII. *JOOGA OMIN PÄIN.*

Kun minua pyydettiin tässä tilaisuudessa puhumaan mietiskelystä ja antamaan neuvoja, miten mietiskelyä voisi harjottaa eli salatieteellisen työn alkuvalmistuksia tehdä omin päin, päätin puhua yleensä joogasta omin päin, koska en tahtois antaa minkäänlaisia neuvoja umpimähkään vaan soisin, että kaikki käsittäisivät, kuinka korkea, merkillinen ja vaikea tällainen työskentely on ja kuinka vaarallinenkin se on.

Mitä *jooga* merkitsee?

Te tiedätte luultavasti kaikki, että intialainen sana jooga merkitsee yhtymistä, yhdistämistä, ihmisen »yhtymistä Jumalaan», kuten sitä tavallisesti länsimailla käännetään. Jooga on selitys siitä, millä tavalla ihminen hengessään voi yhtyä Jumalaan. Jooga on sitten myös itse tuo menettelytapa — tuo työskentely, jonka avulla ihminen hengessään pääsee Maailmanhengen, Maailmanjärjen, Jumalan yhteyteen. Tämä on tavallinen joogan määrittely.

Tästä selityksestä jo ymmärrämme, mikä vakava asia on kysymyksessä. Ja jos nyt annan pienen kuvauksen siitä, mitä jooga on, tulee vielä paremmin näkymään, kuinka korkea ja vaikea aine ja sen yhteydessä oleva työskentely on.

Ajatelkaamme hieman meitä ihmisiä. Mikä on meillä yhteinen tunnusmerkki? Se on kuoleman varmuus. Me olemme kaikki kuolemaan tuomitut. Meidän on tapana puhua kuolemantuomiosta muutamien rikosten yhteydessä. Me tiedämme, että muutamissa valtakunnissa vielä kuoleman rangaistusta käytetään. Mutta jos ajatteleamme itseämme, seisomme kaikki elämän edessä suurina pahantekijöinä, koska elämä on meille kaikille valmistanut saman kohtalon. Fyysillisesti katsoen on elämä meidät kaikki tuominut kuolemaan. Ei yksikään meistä käy vapaaksi tästä ihmeellisestä kohtalon laista vaan jokaisen kohtalo lähentää häntä kuolemaa.

Nyt kun sanotaan, että jooga on yhtymistä Jumalaan, niin tässä silminnähävästi on kysymys jonkinlaisesta vastakohtasta. Kuinka me, jotka olemme kuolemaan tuomitut olentoja, voimme yhtyä Jumalaan, sillä eikö Jumala ole kuolematon? Eikö Elämän Henki, Maailmanjärki ole kuolematon? Tässä vallitsee ilmeinen ristiriita: me olemme kaikki kuolemaan tuomitut, mutta jooga on yhtymistä Jumalaan, joka epäilemättä on kuolematon.

Tiedämme, että kaikki uskonnot ovat puhuneet ihmisille: »te olette kuolemattomia itsessänne. Ainoastaan ruumiinne ja persoonallisuutenne on kuolevainen. Itsessänne olette kuolemattomia. Sentähden teitä voi odottaa kohtalo, joka ei ole kuolevaisuudessa vaan kuolemattomuudessa.»

Kaikki uskonnot ovat pitkin aikakausia luvanneet ihmisille kuolemattomuutta ja jos tänäpäivänä katselemme kristikuntaa, huomaamme, että kaikkein uskovaisten toivo on elää kuoleman jälkeen, vieläpä iankaikkisesti. He toivovat kuoltuaan pääsevänsä Jumalan, suuren Elämänantajan ja Olemassaolon Salaisuuden yhteyteen. Tämä toivo antaa heidän elämälleen voiman ja sisällyksen. Kuoleman perästä alkaa heidän uskonsa mukaan ikuinen elämä.

Mutta jos tutkimme heitä nyt, jos otamme heidät oikein tarkastelun alaisiksi ja kysymme heiltä: tiedätkö todella, että toivonne ei ole turha? Tiedätkö, että varmasti olette olemassa ikuisesti? Tiedätkö, että kuoleman jälkeen voitte yhtyä Jumalaan? niin heidän täytyy yhdellä suulla vastata: »sitä emme tiedä. Me sen uskomme, luotamme siihen, koska Vapahtajamme on meille sen luvannut ja se on pyhässä kirjassa kirjoitettu».

Tai sitten he, jos ovat vielä rehellisempiä, tunnustavat: »Me uskomme siihen sentähden, että kaikki muutkin niin uskovat, mutta emme sitä tiedä.»

Näin heidän täytyy vastata. He eivät *tiedä*, josko ovat kuolemattomia. He voivat tuntea ja toivoa sisässään, mutta heillä ei ole tavallisissa oloissa mitään tieteellisesti päteviä todistuksia siitä, että ovat kuolemattomia.

Nyt tiedätte, että jooga, niinkuin me kaikki teosofit selitämme, onkin se menettelytapa ja se luottamus ja tieto, että ihminen voi ja että ihmisen täytyy yhtyä hengessään Jumalaan, joka on kuolematon, mutta ei kuoleman jälkeen, vaan tässä elämässä. Te tiedätte, että jooga, joka on kaikkien uskontojen salainen oppi, sanoo: »Älkää luottako sellaiseen harhaluuloon, että te olette, sellaisina kuin olette, kuolemattomia olentoja. Älkää luottako siihen, että tulette elämään ikuisesti ja että kuoleman perästä tulette yhtymään Jumalaan. Älkää luottako siihen, sillä se on erehdystä. Te olette kuolevaisia olentoja. Niinkuin teidän ruumiinne on kuolemaan tuomittu, niin on teidän persoonallisuutenne myös kuolemaan tuomittu. Se, minkä uskotte omaksi itseksenne, se, jota kutsutte minäksenne, jota kuvaillette katsellessanne itseänne, koko tämä persoonallisuus, jonka itseksenne tunnette, se on kuolevainen. Te ette ole kuolemattomia. Te olette olemassa jonkun aikaa kuoleman jälkeen. Kun olette heittäneet fyysillisen ruumiin, olette olemassa ruumiissa, joka fyysilliselle katseelle on näkymätön. Se on rakennettu hienommasta aineesta, jos niin saa sanoa, mutta sekin elää vain jonkun aikaa. Teidän persoonallisuutenne, joka on sama kuin näkymätön ruumiinne, haihtuu, ja teistä ei jää jällelle muuta kuin kaiku luonnon suureen muistiin. Teistä ei jää jällelle persoonallisuudestanne muuta kuin muisto ja te ette itse voi sitä muistoa itsessänne säilyttää, sillä itsetietoinen itsenne ei ole muualla kuin persoonallisuudessa. Kyllä on totta, että syvällä sisässänne on olemassa Jumalallinen Henki — teidän yksilöllinen minänne, mutta se ei ole itsetietoinen, se ei ole niin sanoaksemme persoonallistunut, se on siellä takana salaisuutena. Te ette tunne muuta kuin omaa persoonallisuuttanne. Se persoonallisuus haihtuu ja kuolee.»

Näin selittää uskontojen salainen oppi. Näin opettaa meille jooga ja kun jooga lisää: »teidän tehtävänne on yhtyä Jumalaan», merkitsee se toisin sanoen: »teidän tehtävänne on eläessänne tulla kuolemattomiksi, voittaa kuolema. Jos te tahdotte joogaa harjotella, pitää teidän voittaa oma kuolevainen persoonallisuus. Teidän pitää saavuttaa ikuinen elämä nyt jo eläessänne ja ellette sitä saavuta nyt, ette voi sitä saavuttaa kuoleman jälkeen, sillä nyt on otollinen aika ja nyt pitää työskennellä niinkauankuin päivä on.»

Näin selittää jooga-oppi, ja tästä me, jotka olemme kuolevaisia olentoja, me, jotka emme ole ratkaisseet kuoleman salaisuutta, me, jotka emme ole itsetietoisesti voittaneet kuolemaa, meidän pitäisi nyt täällä eläessämme astua ulos omasta harharuumiistamme, tulla kuoleman valtakuntaan ja voittaa kuolon voima!

Meidän pitäisi tehdä itsemme iankaikkisiksi, kuolemattomiksi tässä eläissämme! Me huomaamme, mikä ihmeellisen vakava ja vaikea työ tämä on. Se on suurin työ, mikä on annettu ihmiselle, sillä missä on se ihminen, joka siihen työhön edes uskookaan?

Ajatelkaamme ihmisiä. Jokaisella on paljon puuhaa omassa elämässään, jokainen on kiinni milloin missäkin hommassa. Kuinka hänellä olisi aikaa, käyttääksemme uskonnollista lausetapaa, pelastaa oma sielunsa? Kristillisen puheen mukaan se tapahtuu ikäänkuin käden käänteessä, meidän tarvitsee vain siihen uskoa! Mutta aikain viisaus ja salainen tiede sanoo ja ne ihmiset, jotka ovat kokeneet, tietävät, ettei ole sielu pelastettu sillä että uskomme. Ainoastaan tiedon kautta sielun pelastuminen on mahdollinen, ainoastaan siten että tulemme henkiseksi olennoiksi, itsetietoisiksi kuolemattomiksi olennoiksi.

Fyysillinen ruumiimme ei ole kuolematon, mutta meidän täytyy tulla kuolemattomiksi sillä tavalla, että tiedämme olevamme toista kuin fyysillinen ruumis, että tiedämme vain käyttävämme fyysillistä ruumista asuinhuoneenamme ja välikappaleenamme työtä tehdäksemme, mutta emme pidä ruumista omana itsenämme. Meidän täytyy oppia eläissämme jättämään fyysillinen ruumiimme ja liikkumaan siinä maailmassa, jota kutsumme näkymättömäksi maailmaksi, sekä seurustelemaan niiden olentojen kanssa, jotka kuolemattomuuden valtakunnassa elävät. Niin suuri työ on sellaisen ihmisen edessä, joka tahtoi ryhtyä joogaan.

Me ymmärrämme, että jos sellaiseen työhön ryhtyy, on hyvä, että on auttajia, neuvonantajia, ohjaajia. Kuitenkin on osa tästä työstä sitä laatua, että sen voi jokainen suorittaa itseksensä. Osa työstä on sitä laatua, ettemme siinä tarvitse muuta suullista neuvoa kuin sitä, mitä on annettu kaikissa uskonnoissa, pyhissä kirjoissa ja julkisissa jooga-järjestelmissä. Kun sen neuvon otamme varteen, silloin voimme vaaratta valmistaa itseämme pitkän matkaa.

Toivon, että olette kaikki lukeneet pienen kirjasen »Elonneste». Toivon myös, että olette lukeneet kirjasta »Suuret Uskonnot» luvun »Kuinka vanhassa Intiassa totuutta etsittiin». Näissä kuvataan joogaa ja ne täydentävät tätä luentoa.

Uskonnoissa puhutaan ihmisen täydellisyydestä ja annetaan ihmisille siveellisiä neuvoja. Uudessa testamentissa ja varsinkin vuorisäärnassa Kristus kehottaa seuraajiaan uuteen siveelliseen elämään. Hän antaa esim. viisi uutta käskyä: älä koskaan kiivastu, älä katso naista himoitaksesi häntä, älä ole pahaa vastaan, älä vanna äläkä käy sotaa vaan rakasta vihollisiasi. Itämaitten suuri vapahtaja Buddha antoi niinkään viisi uutta käskyä kaikille ihmisille, kymmenen opetuslapsilleen. Mooseksen kymmenen käskyä ovat tunnetut kauas ulkopuolelle juutalaisten piiriä. Mihin uskontoon tahansa tutustumme, huomaamme, että on annettu ihmisille määrättyjä käskyjä, joita on kehoitettu noudattamaan. Samalla kun on puhuttu ihmisen kuolemattomuudesta, hänen toivostaan ja tulevaisuudestaan, on terotettu mieleen erityisiä siveellisiä neuvoja.

Tänäpäni ei kristikunnassa näitä asioita vielä ymmärretä. Kuolemattomuutta pidetään luonnollisena tosiseikkana, joka meitä kaikkia kuoleman jälkeen odottaa. Käskyt ymmärretään kaunopuheisiksi Jeesuksen hengen tuotteiksi, joilla ei ole mitään käytännöllistä merkitystä ja jotka eivät ole ehdottomia eivätkä välttämättömiä noudattaa. Mutta ihminen joka tahtoo ryhtyä joogaan, hän ymmärtää ennen kaikkea, ettei näitä asioita voi ottaa leikin kannalta, pintapuolisesti, kevytmielisesti. Hän ymmärtää heti, että mitä on sanottu uskonnoissa, mitä suuret viisaat ovat opettaneet, se on sanottu vakavasti, se on lausuttu todellisella tarkoituksella. Intiassa on Patandshalin jooga-järjestelmässä ensimmäiset askeleet n. k. *jama* ja *nijama*. Näitä vastaavat muissa uskonnoissa siveelliset neuvot ja käskyt, jotka samaten ovat joogan ensimmäisiä askeleita.

On kyllä uskovaisia, jotka tähän väittävät: »me otamme Jeesuksen käskyjä niin vakavalta kannalta, että uskomme niiden joutuvan ikuiseen kadotukseen, jotka eivät hänen käskyjään noudata.»

Olkoon, mutta siinä on toinen peruserhdys. Ikuista kadotusta ei ole luonnossa. Ei kenenkään

tarvitse helvetin pelosta ruveta Jeesusta seuraamaan. Iankaikkista kadotusta ei ole, ainoastaan — kuolema niille, jotka eivät harjota joogaa.

Jos syvennymme uskontojen salaiseen viisauteen, emme enää voi lohduttaa itseämme millään taikauskolla. Emme voi rauhoittaa mieltämme sanomalla: »emmehän kuitenkaan joudu ikuiseen kadotukseen». Suoraan meidän täytyy tunnustaa: »me kuolemme, elleme ota elämää todelliselta kannalta. Ei meitä odota muuta; luonto ainoastaan tappaa meidät rikollisina olentoina. Mutta jos tahdomme saavuttaa kuolemattomuuden ja tulla ikuisiksi Jumalan pojiksi, silloin emme voi olla kevytmielisiä. Silloin meidän täytyy ymmärtää, että ensimmäiset askeleet ovat jama ja nijama eli kaikkien uskontojen siveyskäskyt.

On sama, minkä uskonnon käskyt ihminen ottaa ojennusnuorakseen, sillä syventyessään niihin perinpohjin hän tulee samaan päämäärään. Kaikki vievät Jumalan luo, yhdentekevää, valitseeko hän kristinuskon, buddhalaisuuden tai jonkun viisaukopin, vai piirtääkö hän itse ihanteelliset ääriviivat elämälleen.

Uskontojen viisaat opettajat ovat ainoastaan näyttäneet tietä tai osottaneet suuntaa, mihin päin on kuljettava. Me voimme myös itse nähdä tietä, itse ymmärtää, mihin päin on kulkeminen ja siis itse laatia itsellemme käskyjä.

Tämä on suuri totuus, jonka meidän aikanamme teosofinen liike selvittää ihmisille. Me emme ole sidotut kristinuskon käskyihin enemmän kuin Buddhan oppiin tai Zoroasterin tai Laotsen. Me voimme itse valita itsellemme käskyt, mutta me olemme sidotut kulkemaan. Meidän täytyy kulkea tietä, jos tahdomme joogaa harjottaa. Siinä suuri vapautemme ja samalla ihmeellinen edesvastuumme, kun oivallamme, mistä on kysymys. Ammentakaa vaikka oman henkenne syvyydestä elämän käskyt itsellenne, mutta kulkekaa tiellä.

Sentähden on selvästi tajuttava, jos tahdomme joogaa harjottaa, *mitä varten* meidän on noudatettava määrättyjä käskyjä ja määrättyä elämäntapaa. Miksikä on joogassa ensimmäiset askeleet jama ja nijama ² eli kaikki siveelliset käskyt? Hyvin selvästä syystä. Kun tahdomme tulla kuolemattomiksi olennoiksi, täytyy meidän tahtomme olla luja. Sen täytyy olla voimakas, itsetietoinen, keskitetty, kun otamme päämääräksemme astua ulos fyysillisestä ruumiistamme itsetietoisina kuolemattomien maailmaan. Jooga on itse asiassa keskityksen oppimista, oppimista tahtomaan yhtä asiaa, ja sitä varten täytyy meidän saattaa koko olemuksemme tasapainoon, tyyneksi, rauhalliseksi. Se on siveyskäskyjen tarkoitus jooga-työssä. Se on annettu pyrkijälle tehtäväksi. Puhdistakaamme ensin itsemme, tehkäämme itsemme rauhalliseksi, saattakaamme oma tunne-olemuksemme tyyneksi. Jos meitä tunne voi häiritä ja tehdä levottomaksi, jos meitä mikään voi ärsyttää, tuskastuttaa, saattaa pois tasapainosta, niin emme sillä hetkellä kykene joogaan. Meidän täytyy saada valta oman itsemme yli. Meidän täytyy oppia tuntemaan oma itsemme. Meidän täytyy tuntea oman olemuksemme perustassa, tahdommeko totella yksin — Jumalaa.

Kun ihminen alkaa noudattaa määrättyä siveellistä järjestelmää, joko toisen tai toisen opettajan säätämää tai oman henkensä laatimaa, silloin hän oppii tuntemaan itseään ja näkemään, mille hän painoa panee elämässä, mikä häntä ilahuttaa ja mikä surettaa tai tekee levottomaksi. Ja hän huomaa, ettei ainoastaan rumat, itsekkäät tunteet vaan myös hellät, kauniit, personallista rakkautta uhkuvat tunteet voivat häiritä häntä Jumalaa etsiessään. Ei mikään henkinen siveys tee ihmistä koskaan kylmäksi, pahaksi, kovaksi; päinvastoin hän tulee hellemmäksi, rakastavammaksi, huolehtivammaksi. Tuskat ovat hänelle suuremmat, maailman synnit laskeutuvat hänen yllensä, hän rakastaa enemmän, hän kärsii enemmän, hänen koettelemuksensa ovat moraalisesti suuremmat kuin ennen, ja kuitenkin keskellä kaikkea tätä tuskaa ja levottomuutta hänen täytyy löytää itsestään rauhan asunto. Hänen täytyy löytää tasapaino, niin että vaikka maailmat menisivät murskaksi, vaikka tähdet putoisivat ja kaikki sortuisi hänen ympärillään, hän seisoi lujana kalliolla. Ja se kallio on tyhjässä avaruudessa ja se kallio on hänessä itsessään. Kun hän löytää

² Katso näiden sanojen selitys kirjasta »Suuret Uskonnot».

tällaisen perustuksen, silloin hän on tehnyt työn, jota siveyskäskyt tarkottavat.

Tätä päämäärää on tarkotettu valmistavalla jooga-työllä, n. k. »puhdistuksella». Kun sen saavutatte, niin te rakastatte enemmän kuin ennen, mutta kuitenkin olette iankaikkisesti rauhallisia. Te kärsitte enemmän kuin ennen, ja kuitenkin te seisotte järkkymättömän lujina. Kun ihminen saavuttaa tämän kyvyn harjottamalla jooga-asketismia, silloin hän on oppinut tuntemaan itsensä. Hän tietää, mitä hän tahtoo, ja hän tahtoo Jumalaa, totuutta, kuolemattomuutta Jumalan yhteydessä. Ja nyt hänelle alkaa uusi työ. Vanhan intialaisen jooga-järjestelmän, Patandshalin Jooga-Suutrojen mukaan seuraa nyt kaksi askelta, joita niissä kutsutaan nimeltä *aasana* ja *praanaajaama*, eli »asento» ja »hengityksen voittaminen.»³

Ensimmäinen askel, jama ja nijama, teki tunne- eli astraaliruumiimme tyyneksi ja saattoi sen tasapainoon. Nyt huomio käännetään fyysilliseen ruumiiseen ja käsketään harjottamaan aasanaa ja praanaajaamaa. Asento — mikä asento? Joogassa tullaan harjottamaan erinäisiä mietiskelyjä, ja jotta sitä voisi harjottaa, täytyy paitsi tunneruumiin myös fyysillisen ruumiin tottua olemaan aivan hiljaa, häiriötä tuottamatta. Sentähden Patandshalin järjestelmässä puhutaan ensin aasanasta. Ihmisen täytyy etsiä itselleen sellainen asento, joka ei häntä häiritse. Patandshali sanoo, että näitä asentoja on paljon ja monenlaisia ja kullekin ihmiselle voi olla oma erityinen asentonsa sopivin, mutta hänen täytyy löytää asento, joka tekee, että hän voi unohtaa fyysillisen ruumiinsa.

Itämailla tavallisesti käytetyssä asennossa ihminen istuu maassa jalat allaan, selkä ja pää suorana samassa viivassa, ja sanotaan, että se on kaikkein helpoin ja mukavin asento useimmille ihmisille.

Länsimailla käytetään istuvaa, vanhaa egyptiläis-assyrialaista asentoa, jonka voitte nähdä esim. egyptiläisissä kuvissa. Se on myös jooga-asento, ja se on useimmille länsimaalaisille sopivin. Siinäkin on selkä oleva suorana ja pää samassa linjassa. Aasanan oppiminen on nyt siinä, että oppii olemaan määrättyssä asennossa liikkumattoman hiljaa. Sentähden Patandshalin jooga-järjestelmässä puhutaan asennosta erityisenä askeleena. Nykyaikaisissa esoterisissa järjestelmissä ei puhuta niin paljon tästä asennosta, eikä sitä tehdä erityiseksi askeleeksi, neuvotaan vain millä tavalla voi istua, mutta itämaalaiset ovat nähtävästi pyrkineet korkeammalle ja alusta saakka tienneet selvemmin, mihin päämäärään tähtäävät. Aasana on erinomaisen tärkeä, sillä varsinaisen joogan eli okkultisen mietiskelyn fyysillinen ehto on, että ruumis on liikkumatta mukavassa asennossa. Kun ihminen alkaa harjottaa aasanaa, hän kohtaa kaikenlaisia vaikeuksia, häntä kiusaavat uneliaisuus, väsymys, levottomuus, liikkumisen halu ja monenlaiset ruumiilliset tuskat. Hänen ruumiiseensa ryntäävät niin monenlaiset hirveät kärsimykset. Niin on alussa, kun ruumis on tottumaton, mutta pitää jatkaa, kunnes löytää oman asentonsa ja kykenee olemaan liikkumatta niinkauankuin itse tahtoo. Tiedätte, että intialainen joogi istuu mietiskellen tuntikausia, päiviä, jopa — niin kerrotaan — kuukausia ja vuosia samassa asennossa. Hän istuu esim. käsi ylhäällä niin kauan, että taivaan linnut luulevat hänen käsivarsiansa oksiksi ja rakentavat pesänsä niihin.

Toisena askelena fyysillisen ruumiin voittamisessa on menettely, jota kutsutaan nimellä praanaajaama eli »hengityksen tappaminen». Sen kautta ihminen oppii tulemaan hengityksensä herraksi. Hengitys on meille elämää, hengittämättä me kuolemme. Muutamat ihmiset hengittävät nopeasti, toiset sangen verkalleen. Kaikkien, jotka oppivat laulamaan, esiintymään näyttämöllä, puhumaan julkisesti, tulee tottua hengittämään rauhallisesti; muuten heidän äänensä ei kestäisi. Jokainen, ken näin esiintyy, harjottaa senvuoksi jonkun verran praanaajaamaa. Joogaan kuuluva praanaajaama on vain sama asia kehitettynä huippuunsa. Joogit, jotka saavuttavat korkeimman ennätyksen tässä taidossa, voivat hengittää kerran tunnissa tai kerran vielä pitemmässä ajassa. Joogassa praanaajaama on siis sitä, että ihminen vähitellen oppii hengittämään yhä hitaammin, ja kuta hitaammin hän hengittää, sitä vähemmän hän kuluttaa elämänvoimaa.

Tarkastakaa ihmisiä ja te huomaatte, että ne, jotka hengittävät nopeasti, kuluttavat paljon fyysillistä elämänvoimaa. He ovat tunteellisia ja innostuvia, mutta väsyvät pian. Sellaiset taas, jotka hengittävät

³ Ovat kuvatut kirjassa »Suuret Uskonnot».

harvaan, ovat voimakkaita, hitaampia innostumaan, mutta lujempia ja luotettavampia.

Hengitystä jokainen voi oppia hillitsemään. Meidän päiviemme voimistelujärjestelmissä on otettu praanaajaama käytäntöön. Kaikkien urheilijain ja voimistelunharjoittajain, jotka järjestelmällisesti treenaavat itseään, täytyy oppia hillitsemään hengitystä. Mitenkä kävisi, jos juoksija läähättäisi? Praanaajaama kuuluu välttämättä fyysillisen ruumiin puhdistustyöhön ja herrauden saavuttamiseen sen yli.

Mutta länsimaitten esoterisissä kouluissa ei puhuta näistä fyysillisistä harjoituksista paljon. Ne ovatkin vaarallisia, ellei noudateta viisasta järjestelmää. Niitä ei voi omin päin harjottaa liian pitkälle. Täällä länsimailla, jossa fyysillinen ruumis on karkea eikä niin hienosti rakennettu kuin itämailla, voimme hiljakseen oppia hengittämään rauhallisesti, mutta emme voi toivoa saavuttavamme sellaisia tuloksia kuin itämailla. Sentähden täällä alussa sivuutetaan fyysisiä harjoituksia, mikäli ne koskevat suurempia ennätyksiä, ja ainoastaan alkusaavutukset asetetaan oppilaan saavutettaviksi. Täällä siirrytään heti ensimmäisten askeleitten, jaman ja nijaman jälkeen varsinaiseen mietiskelyyn, joka intialaisessa jooga-järjestelmässä käsittää neljä myöhempää askelta nimeltä *pratjaahaara*, *dhaarana*, *dhjaana* ja *samaadhi*.

Ensimmäinen askel on *pratjaahaara*, joka merkitsee »katsomista sisäänpäin», oman itsensä tarkastamista. Tämä ei ole itsetutkimusta samalla tavalla kuin jama ja nijama, jolloin pyrkijä noudattaen määrättyjä siveyskäskyjä oppi itsensä tuntemaan ja hillitsemään tunneruumistaan, vaan tämä on uusi muoto. Tässä hän istuu varsinaisesti mietiskelemään määrättyinä hetkinä ja on jo tunteissaan tyyni, hänellä on tahto jo vakava, ruumis jo hiljaa. Nyt hän ryhtyy tarkastamaan »ajattelijaa» itsessään, missä määrin hän osaa ajatella, mitä hän ajattelee ja miten hänen ajatuskykynsä itsestensä toimii.

Tämä on eri asia, sillä me tapaamme maailmassa ihmisiä, jotka ovat pitkälle kehittyneet siveellisessä suhteessa, ollen lähellä pyhyiden tilaa, mutta eivät osaa mietiskellä. He osaavat ehkä keskittää koko tarmonsä rukouksen tapaiseen ponnistukseen, mutta eivät okkultisella tavalla osaa käyttää meditatiivista tutkimusvälikappaleena. Meidän näet ei pidä luulla, että kun kehitymme ihanteellisen siveelliseksi, samalla olisimme salatieteilijöitä. Siveelliset askeleet ovat alkuvalmistuksia, mutta kun oppilas alkaa harjottaa okkultista mietiskelyä, hän huomaa, että uusi työ on hänen edessään. Kuta tunnollisemmin hän on suorittanut puhdistustyön, sitä helpompi on mietiskely, sitä pikemmin se vie tuloksiin.

Pratjaahaaraa harjottaessaan yritteliä oppii näkemään, että ajatus on aivankuin nuori hillitsemätön varsa, joka kulkee omaa tietänsä, juoksee omin päin. Kaikenlaisia kuvia ajattelijä loihtii hänen silmiensä eteen. Hän koettaa hillitä ajatuksiensa, mutta kun hän saa kiinni yhdestä linjasta ja pysyy siinä muutaman hetken, tulee äkkiä kuin pysähdys, ja toisia ajatuksia nousee mieleen. Hän ei ollenkaan osaa sitä, mitä hänen varsinaisesti pitäisi tehdä, nimittäin, saattaa oma ajattelijansa täydelliseen lepotilaan, niinkuin tarkotus on. Tämä on välttämätöntä, kun ihminen tahtoo nousta pois persoonallisuudestaan ja tulla kuolemattomaksi olennoiksi. Hän ei voi vapautua omasta itsestään, ellei kaikki hänen sisällään ole työntä ja hiljaista. Eikä tämä sisällinen rauha saa olla mitään väsymyksen hiljaisuutta, joka seuraa liian suuresta ponnistuksesta, vaan sen täytyy niin sanoaksemme olla täynnä nuoruuden voimaa, positiivista tahtoa, selvyyttä ja itsetietoisuutta.

Joogin päämäärä, mietiskelyn ensimmäinen askel on saavuttaa tällainen mielen tyyneys, ajattelemisen tyhjyys, tällainen lepo hetki kaikessa tajunnallisessa kolminaismaailman elämässä. Ja alkaessaan tätä *pratjaahaaraa* hänestä näyttää saavuttamattomalta ihanteelta tehdä aivot tyhjiksi. Se tuntuu aivan mahdottomalta.

Helppoa on saattaa tunneruumis hiljaiseksi, helppoa saattaa fyysillinen ruumis levontilaan. Mitä se on, verrattuna niihin helvetintuskiin, jotka hiipivät oppilaan aivoihin ja mieleen, silloin kun hänen pitäisi saattaa koko persoonallisuutensa aivan vapaaksi, rauhalliseksi ja tyyneeksi! Ajatus on paljon vaikeampi voittaa kuin fyysillinen ruumis ja tunneluonto. Ajattelijä ihmisessä on taikavoima, loitsija. Mielikuvitus on ennustus ja ensimmäinen oire uudesta aistista, astralisesta selvänäköisyydestä, ja se on kaikkein vaikein oppia hillitsemään. Pyrkijän on sentähden noudatettava tarkkaa metodia *pratjaahaara*-työssään. Hänen on pidettävä

huolellinen kirjanpito niistä ajatuskuvista, jotka pyrkivät säännöllisesti häiritsemään ja nousemaan mieleen keskellä mietiskelyä. Hän tutkikoon itseään, mistä ne johtuvat, ja jos hän huomaa niiden johtuvan jostakin ennakkoluulosta, koettaa hän valaista ymmärrystään. Jos ne johtuvat jostakin väijyvistä himosta, koettaa hän puhdistaa tunneluontoaan, jos epämuikavuudesta asennossa, koettaa hän sitä oikaista. Meidän mielikuvituksemme on niin herkkä kaikille vaikutuksille, jotka lähtevät käyttövälineistämme, että meidän täytyy oppia poistamaan kaikki syyt, jotka johtavat häiritseviin ajatuksiin. Askel askelelta oppilas täten pääsee rauhaan omasta ajattelijastaan.

Toinen mietiskelyn aste on dhaarana eli ajatuksen keskittäminen, jolloin pyrkijä ottaa määrätyn ajatuskuvan ja koettaa pitää sitä mielessään. Tämä on aivan koneellinen harjoitus ja sitä hän tietysti on tullut harjottaneeksi jo muissakin harjoituksissa esim. pratjaahaarassa, mutta nyt hänen täytyy tottua siihen, että ottaa minkä ajatuksen tahtoo ja pitää sitä mielessään niinkauankuin tahtoo. Oppilas menettelee esim. näin: panee kellon pöydälle ja sanoo: »nyt alotan, piirrän avaruuteen silmiäni eteen kultaisen kolmion ja katselen sitä 20 minuuttia eikä mikään saa häiritä ajatustani.» Tämä on ajatuksen keskittämistä. Jos te tällä hetkellä yritätte näin tehdä, huomaatte olevanne kerrassaan naurettavassa asemassa. Te ette osaa kaksikymmentä sekuntiakaan niin tehdä, jollette ole harjottaneet mietiskelyä. Mutta kun ihminen harjoittaa dhaaranaa, hän asettaa itselleen ehdottomia vaatimuksia. Vieläpä hän voi lisätä äskeiseen esimerkkiin: »20 min. päästä, vaikkein ole katsonut kelloa, alitajuntani huutaa minulle ja minä havahdan.» Ja niin käy, jos pyrkijä on oppinut pratjaahaaran kautta tyhjentämään aivonsa. Tätä keskityskyä hänen täytyy niin paljon harjoittaa, että voi siihen luottaa, ja silloin ylimeno siitä johtaa dhjaanaan eli varsinaiseen mietiskelyyn.

Dhjaanassa joogan harjoittaja ei enää pidä määrättyä aineellista kuvaa silmiensä edessä vaan ottaa jonkun aatteellisen asian tutkittavakseen. Mietiskelyn suuri ihmeellisyys on näet, että kun mietiskelijä osaa ajatuksiaan keskittää, hän oppii tutkimaan salatieteellisesti. Edelliset harjoitukset ovat itse asiassa herättäneet hänen sisäisen selvänäköisyytensä. Hän ottaa nyt tutkiakseen esim. jonkun hyveen, sanokaamme nöyryyden ja ylpeyden. Hän pitää nöyryyttä silmiensä edessä ja tutkii, mitä se on. Kuinka hän niin osaa tehdä? Siinäpä on hänen taitonsa. Hän kohdistaa kaiken huomionsa nöyryyteen ja tutkii sitä kaikilta puolilta, mistä se on aiheutunut, mitä se hyödyttää, miksi se lopullisesti muuttuu. Tuhansissa muodoissa nöyryys ja ylpeys, sen vastakohta, astuvat hänen silmiensä eteen ja hän katselee niiden kehitystä ihmissielussa kautta aikojen. Samalla tavalla hän tutkii toisia kysymyksiä. Mitä on totuus? Mitä on jälleensyntyminen? Mitä on karma? Hän kysyy mitä tahansa itseltään ja etsii mietiskelyn avulla vastausta. En väitä, että tutkimus on suoritettu yhdessä tunnissa tai kahdessa. Saattaa se kestää vuosikausia. Esim. jälleensyntymistä varten täytyy paljon tutkimuksia tehdä, herättää muistoja edellisistä elämistä j. n. e. ennenkuin voi selvästi tajuta, mitä on jälleensyntyminen.

Mutta kun ihminen on oppinut mietiskelemään, varsinaista dhjaanaa, tapahtuu itsestään hänelle, että hän siirtyy seuraavaan lopulliseen meditatiiviseen asteeseen, samaadhiin. Hän nimittäin saavuttaa tuloksen tutkimuksistaan sillä tavalla, ettei hän ainoastaan katso tutkittavaa asiaa ulkopuolelta vaan astuu itse ulos fyysillisestä ruumiistaan, aivankuin perhonen kotelostaan, siihen toiseen maailmaan, jossa hänen mietiskelynsä esine on todellisuutena. Te, jotka olette perehtyneet teosofiseen maailmankatsomukseen, tiedätte, että henkimaailmassa eivät ainoastaan tunteet ja ajatukset ole niin sanoaksemme käsin koskettavia todellisuuksia, vaan myös aatteet ja ihanteet siellä elävät ikuisina todellisuuksina. Ja tässä maailmassa, missä esim. nöyryys ja ylpeys henkisinä voimina ovat todellisuuksia, joogi samaadhi-tilassa yhdistää tajuntansa niihin, niin että hän sisänsä tajuaa, mitä nuo henkiset voimat ovat. Tässä maailmassa hän myös pääsee yhteyteen luonnon muistin kanssa. Luonnon muisti on pettävä, niinkauankuin »akaashisia aikakirjoja» luetaan astralisesti, niinkauankuin mietiskelijä katselee menneitä ja tulevia tapahtumia ulkopuolelta ikäänkuin kuvina, mutta kun hän dhjaanasta nousee samaadhiin, ja osaa sisänsä korkeammalla tavalla yhtyä luonnon muistiin, silloin hän voi todella tietää. Hän ei ole silloin tekemisissä pettävien harhojen kanssa. Hänen ruumiinsa on tuossa liikkumattomana, hän itse on samaadhi-tilassa sen ulkopuolella ja tutkii asioita tajunnan omassa maailmassa, ollen yhtä niiden kanssa.

Tämä tutkimus voi viedä joogin kauaksi tiedossa. Puhdistustyö, ja muu valmistus, minkä hän ennen

on suorittanut, on silloin takeena hänen tutkimuksensa luotettavuudesta. Ei hän sittenkään voi olla niin varma, että sanoisi: tämä on ehdoton totuus. Kaukana siitä. Hänelle jos kellekään on mennyt silmät auki näkemään, kuinka vähäpätöiset hänen kykynsä silloinkin ovat verrattuina korkeiden vihittyjen kykyyn, mutta hän tietää, että jos hän on aivan vilpitön, voi hän saada edes jonkinlaista tietoa ja varmuutta. Hänen ei tarvitse myöhemmin paljon muuttaa niitä tutkimuksen tuloksia, jotka hän on saavuttanut. Jos katsomme salatieteilijöitä maailmassa, huomaamme tosin, että kuta vähemmän he tietävät sitä enemmän luottavat kykyihinsä. Mutta mitä enemmän he tietävät, sitä nöyremmiksi tulevat. Mestari yksin voi sanoa jotakin varmaa tietävänsä ja minun tietääkseni Mestaritkin ovat vaatimattomia.

Saavutettuaan samaadhi-tilan ihminen on tullut yhdeksi kuolemattomista. Hän ei ole nyt niinkuin muut ihmiset, joilla on kaipuu kuolemattomuuteen ja hämärä muisto entisestä taivaselämästään. Hän on itsetietoisesti kuolematon olento, hän on saavuttanut jäsenyyden salaisessa maailmassa, fyysillisen elämän tuolla puolen, ja hänen työkseen tulee nyt kirkastaa fyysillistä välinettä niin, että se voi ottaa vastaan kuolemattoman asujamen pimittämättä tuon kuolemattoman näköä. Vihkimyksen vihkimyksen perästä hän nyt ottaa, edetessään kaidalla tiellä mestariutta kohti, mutta nämä asiat eivät enää kuulu niihin joogaharjoituksiin, josta tänään olemme puhuneet, vaan vievät salatieteilijän kauas pois ihmisten ilmoilta, jumalien ja maailmanvaltojen fyysillisille järjelle käsittämättömille toiminnanalueille.

○○○○